

ALAPÍTOTT A XVII. SZÁZAD KÖZEPÉN.

A GYULAFEHÉRVÁRI RÓM. KAT.
EGYHÁZMEGYE KOLOZSVÁRI
ÁLTALÁNOS HELYTARTÓSÁGA.

AZ ERDÉLYI RÓM. KAT. EGYHÁZMEGYEI TANÁCS
VEZETÉSE ALATT ÁLLÓ
CSÍKSZEREDAI RÓM. KAT. SEGÍTŐ MÁRIA GIMNÁZIUM

ÉVKÖNYVE

AZ 1941-42. TANÉVRŐL.

KÖZREADJA:
PATAKI JÓZSEF
IGAZGATÓ.

SZVOBODA MIKLÓS KÖNYVNYOMDÁJA.
CSÍKSZEREDA, 1942.

ALAPÍTATOTT A XVII. SZÁZAD KÖZEPÉN.

A GYULAFEHÉRVÁRI RÓM. KAT.
EGYHÁZMEGYE KOLOZSVÁRI
ÁLTALÁNOS HELYTARTÓSÁGA.

AZ ERDÉLYI RÓM. KAT. EGYHÁZMEGYEI TANÁCS
VEZETÉSE ALATT ÁLLÓ
CSÍKSZEREDAI RÓM. KAT. SEGITŐ MÁRIA GIMNÁZIUM

ÉVKÖNYVE

AZ 1941-42. TANÉVRŐL.

KÖZREADJA
PATAKI JÓZSEF
IGAZGATO.

SZVOBODA MIKLÓS KÖNYVNYOMDÁJA.
CSÍKSZEREDA, 1942.

DR. KOLONICS DÉNES

1863-1942.

INTÉZETUNK orvosa és tanári karának érdemes tagja, Kolonics Dénes dr. ebben a tanévben, 1942. január 29-én elköltözött az élők sorából. Orvosi működése, sőt férfikorának a legjava szoros kapcsolatban állott a csíksomlyói, illetőleg a csíkszeredai gimnáziummal, melynek jó 40 esztendeig önzetlenül, lelkiismeretesen és derült lélekkel látta el egészségügyi szolgálatát. E tekintetben nem nézett ő anyagi előnyökre, hiszen állása, amelyet az iskolánál betöltött, igazi nobile officium volt. A csekély tiszteletdíj, melyet munkájáért kapott, csak azt akarta jelenteni, hogy nem köteles szolgálatot teljesít. Mégis orvosi tudását és szorgos gondoskodását úgy nyújtotta mindig az iskolának, mintha annak szolgálata életének egyetlen feladata volna. Nem is volt soha haj, nehézség az iskola egészségügye körül. Járványok, fertőző betegségek meghátráltak Kolonics doktor tudása elől, vagy egyszerűen elkerülték az iskolát az ő óvatos gondoskodása folytán. Az egyéni megbetegedésekre is mindig megtalálta a megfelelő orvosszert. Amellett nem nézte el, hogy betegség ürügye alatt — kivált a tavaszeleji náthalázás hetekben — az ifjuság egyes tagjai a betegszobákban az iskolamulasztás kényelmét élvezték.

De nemcsak gondos és önzetlen orvosa volt a gimnáziumnak és a gimnáziumi benlakásnak, hanem mint az egészségtanak tanára jó oktató és nevelő is. Olyan volt egyszerű és nyílt egyénisége, hogy önkéntelenül megnyerte az ifuságot. Talán közrejátszott ebben egészséges humora is, melynek érdekes példáit lehetne feljegyezni. Valami humor volt abban is, ahogy ő napi teendőit s szinte egész életét pontról-pontra beosztotta s a beosztást haláláig megtartotta. Humoráért és derült életszemléletéért szerették tanártársai, kikkel mindig barátságot és sorsközösséget tartott. Ez a közösség még szorosabbá és

bensőbbé vált azóta, hogy leányát — egyetlen gyermekét, az ő szemérfényét — tanártársa, Borcsa Gergely vette feleségül.

Egyszerűsége, tiszta gondolkozása és szolgálatkészsége miatt mindenki becsülte. Ha élete nemis volt nagyvonalu, annál inkább megmaradt benne mindig a beosztottság, egyenletesség és nyugodtság. — Régimintájú ember volt, aki értékelni tudta a szűkebb családi kör meghitt örömeit is. E családi kör központja pedig művészlekkü felesége volt, kinek halála Kolonics Dénes humorát elhervasztotta.

Emlékezetül álljon itt rövid életrajza. Kézdivásárhelyt született 1863. április 1-én. Apja Kolonics István volt, a híres orgonaépítő, kinek nevét ma is sok falusi templom orgonáján lehet olvasni. Anyja kézdivásárhelyi Dézsi Róza. Elemi iskoláit Kézdivásárhelyt, a középiskolát Gyulafehérvárt, az egyetemnek orvosi karát Kolozsvárt végezte, itt szerezte meg orvostudori oklevelét. Az 1889. évben választották meg csiksomlyói körorvosnak. Ettől kezdve 1928-ig, mikor nyugdíjba ment, iskola orvosa volt a gimnáziumnak, benlakásnak és tanítóképzőnek, mindkét intézetnek pedig 1901-től 1928-ig egészségtan tanára. Ezenkívül betegsegélyzői, vasuti, árvaházi és kórházi orvos is volt. — Az első világháboru alatt katonaorvosi teendőinek derakas ellátásáért elismerő okiratot kapott.

A csikszeredai gimnázium történetéből 40 évet Kolonics dr. életének bevonása nélkül nem lehetne megírni, annyira odatartozott ő az intézethez, melynek különben is egyik jótevője volt, mikor ugyszólván ajándékképpen annyi sok éven át munkálkodott annak érdekében. — A gimnázium mindig kegyelettel és hálával tekint a csiksomlyói temetőben álló sírkövére.

A MODERN NYELVEK TANITÁSA A KÖZÉPISKOLÁBAN. *)

A pedagógusok és a pedagógiai irodalom szaktekintélyei két táborra oszlanak a nevelés lényegét illetőleg. Az egyik fél azt hangoztatja, hogy nevelni vagy tanítani csak az tud, akiben van valami „donum pedagogicum” illetve „donum didacticum”. Ezek jelszava ez lehetne: *Pedagogus non fit, sed nascitur*. A nevelés e szerint nem tudomány, hanem művészet, melyhez külön érzék, külön rátermettség szükséges. A másik, tudósabb tábor viszont meggyőződéssel hirdeti, hogy a nevelés nemcsak művészet, hanem tudomány is. A rátermettség mellett kiválóan fontos a képzettség, a tárgy tanításának módszerében való elmélyülés. Mindkét felfogás tetszetős, a felsorakoztatott érvek meggyőző erejűek. Ki merné ugyanis kétségbevonni az élményszerűség roppant fontosságát a tanításban, vagy ki kockáztatná meg azt az állítást, hogy a módszer ismerete már született tanítónak tesz? Az igazság itt is, mint az élet sok más vonatkozásában, valahol középben keresendő. — A legnagyobb magyar pedagógiai szaktekintély, Fináczy Ernő 1935-ben megjelent „Didactica”-jában olvashatjuk a következő sorokat: »A módszeres elvek ismerete a született tanító eljárását tudatosná teszi, a kevésbé rátermett tanítót pedig eljárásainak hiányaira figyelmezteti és e hiányok pótlására sarkallja«. — Abban a vitában, mely a módszeres eljárás hívei és a tanítói rátermettség hirdetői között folyik, Fináczy tehát a módszeres eljárás híveinek ad igazat. Minden nevelőnek clemi kötelessége megismerni és hasznosítani a módszertani irodalom legújabb eredményeit. A történelmi műveltség hivatott helyén őrtálló tanárnak ismernie kell ezen felül tárgya módszertanának fejlődését is, mert alapos tudást csak a szerves fejlődés ismerete adhat.

---

*) A modern nyelvek tanításában felmerülő módszertani kérdések e rövid áttekintése Petrich Béla kitűnő könyve nyomán készült (dr. Petrich Béla: *A modern nyelvek tanítása*, Budapest 1937). Főleg az ő észrevételeivel egészítettük ki az Utasítások idevágó fejezetei. Módszeres értekezleten elhangzott felolvasás. —

Mielőtt tulajdonképpeni tárgyunkra térnénk, ismertetnünk kell néhány szóban a modern nyelvek tanításában kialakult módszer történetét. Előrebocsátjuk azonban, hogy vizsgálódásaink során főleg a francia nyelvre fogunk hivatkozni, mivel a francia nyelv tanításának irodalma a leggazdagabb, másrészt pedig mivel a főbbi modern nyelv tanítása a franciáéhoz hasonló. A modern nyelvek tanításában hosszú ideig a klasszikus nyelvekben még ma is alkalmazott grammatizáló módszer uralkodott. Ez a módszer a nyelvet mechanizmusnak tekinti, s azt tartja, hogy annak részeit tetszés szerint szedhetjük szét és rakhatjuk újra össze. Csak meg kell találnunk az összekapcsolást meghatározó törvényeket és a műveletet magunk is elvégeztethetjük. A nyelvet olvasva kell megtanulni, a nyelvtanulás tehát receptív. Később már nemcsak receptív, hanem reprodukzív nyelvtudásra törekszenek. Majd a tanítás anyaga mindinkább közelebb jut az élethez, a nyelvtan elveszti fontosságát, de az anyanyelvről az idegen nyelvre való fordítás még mindig az érdeklődés előterében marad. Az összetevő és tudatosan építő módszerek legismertebbje P L O E T Z módszere. — Érdeme, hogy a szabályok megállapításában a legnagyobb világhírességre törekszik. — Szövegeiben azonban a legellenféltesebb tárgyak körök váltakoznak mondatok szerint, s a szövegek nevelő értéke a semmivel egyenlő.

A szintetizáló módszerrel párhuzamosan az analízis módszernek is akadtak hívei. Ezek jelszava: »Ne adj szabályt, mielőtt anyagot nem adott!« Minden tapasztalat és kísérlet alapján kell tanítani. Ennek az irányzatnak képviselője J A C O T O T, aki szóról-szóra fordított, nem törődve az anyanyelv szabályaival. Nyilvánvaló, hogy ily módszer középiskolában nem használható. A tanulóknak egy pillanatra sem szabad anyanyelvét helytelenül alkalmazni. Jacotot elgondolásán alapszik a még ma is nagyon elterjedt Toussaint—Langenscheidt módszer. A tanuló levelek útján tanul. — Maga előtt látja az idegen nyelvű szöveget, a következő sorban a pontos kiejtést, a harmadikban pedig a hű fordítást. Ez a módszer különösen magántanulásra ad lehetőséget. Fontos lépés a módszer fejlődésében, amikor a tanár az idegen nyelvi képzetet a tárgyi képzetrel kapcsolja össze. — Comenius valószínűleg először a szemléltetés elvét a nyelvi oktatásban, Orbis pictus c. munkájában. A Didactica Magna-ban hangsúlyozta, hogy a tanítás a tanuló környezetéből induljon ki. Ne nyelvtanból tanuljuk a nyelvet, hanem az írók műveiből. A példa mindig előbb van, mint a szabály. A tanulóknak az idegen nyelvet éppen úgy kell megtanulniuk, mint anyanyelvét. Az iskolába járó tanuló helyzete

azonban nem hasonlítható a családi környezetben nevelkedő gyermekehez, akit az életfenntartás ösztöne is nagy mértékben hajt a nyelv- tanulásra. A szemléltető módszer legismertebbje Berlitz módszere. Itt a cél az, hogy a tanuló valóban megtanulja az idegen nyelvet. Esz- közül a szemléltetést használja fel, a szóbanforgó tárgy mutogatásával. akarja megvalósítani célját. Nevelő értéke jóformán semmi. A belső szemléltetésen alapuló tanítás megalapítója François Ciouin. 1880-ban jelent meg: »L'art d'enseigner et d'étudier les langues« c. munkája. Az ő módszer azoni a felismerésen alapszik, hogy a nyelv nem egy- másmelletiséget fejez ki a térben, hanem egymásutániságot az időben. Főbb szempontjai: 1. A nyelvi felfogás szerve nem a szem, hanem a fül. 2. A nyelvtanulás az embernek ama vágyából fakad, hogy gondolatait s érzelmeit kifejezze. 3. Éppen ezért a mondatból kell ki- indulni s nem a szóból. Minden cselekvést időrendi és logikai egy- másutánban kell részre bontanunk. Így állnak elő híres sorozatai. — Azt kívánja, hogy a tanuló kösse össze cselekedetével a kimondott szót, éppenugy, mint az édesanya. Hátránya rendszerének, hogy az akusztikus és a motorikus típusnak kedvez és nem veszi figyelembe a vizuális típust. Ciouin elveinek hatása alatt a múlt század nyolcvanas éveiben gyökeres újító mozgalom indult meg. Wilhelm Viëtor híres röpiratában: Der Sprachunterricht muss umkehren — megmutatja az utat, melyen a nyelvtanulásnak haladnia kell. Szerinte a nyelv nem betűkből áll, hanem hangokból. Ha tehát élőnyelvet tanítunk, beszél- nünk és beszéltetnünk kell.

Elitéli a szabályok deduktív módon történő megállapítását és összefüggéstelen mondatokon való begyakorlását. A tanítás alapja az olvasmány. A fordítást elitéli. A nyelvet beszélgetés útján kell elsajá- titani. Bár döntő jelentőségű Viëtor fellépése a modern nyelvek tani- tásában, mégsem figyelhetjük, hogy célja egyoldalú, mindent alárendel a nyelv gyakorlati tudásának. Követőinek a direkt módszer híveinek tulzásai következtében sokan követelték, hogy a régi grammatizáló módszer s a Viëtor által ajánlott gyakorlatibb eljárást egyeztessék össze. Így alakul ki a mai *közvetítő módszer*. A közvetítő módszer hívei elismerik Viëtor mozgalmának nagy érdemeit és vallák, hogy a mo- dern nyelvet nem mint írott nyelvet, hanem mint beszélt nyelvet kell tanítani. De tiltakoznak az ellen, hogy a művelődés javainak őrzésére és átadására hivatott középiskola, helyesebben gimnázium, mely az önzetlen szellemi művelődés helye, a modern nyelvek tanításában a nyelvkészség megszerzését tekintse egyetlen céljának. A gimnáziumnak van ennél sokkal magasztosabb hivatása is, mégpedig a jellem kiala-

kitása és az értelem művelése az idegen nép irodalmi termékeinek megértése alapján. Nem tagadják a „Können“ fontosságát, de ehhez vezető utnak a „Wissen“-t tekintik, azaz a nyelv tudatos ismeretét. A módszert illetően az Utasításokban a következőket olvashatjuk: Élőnyelvek tanításában helytelen minden módszer, melyben az idegen nyelven való beszéd nem fordul elő. (pl. a tisztán grammatizáló vagy tisztán fordítgató módszer) De nem felelhetnek meg a direkt módszer különböző változatai sem, melyek hibás lélektanon alapszanak és távol esnek a középiskola rendeltetésétől. Modern nyelvek középiskolai tanításában csak a közvetítő módszer alkalmazható sikerrel. Ez ugyanis egyesíti az előbbieket előnyeiket szembevető hibáik nélkül. Nyelvtani alapra épít, de a nyelv gyakorlati elsajátítására fordítja a legnagyobb gondot. Beilleszkedik a középiskola kereteibe és érvényre juttatja a nyelvtanítás formális képzőerejét is.

A TANÍTÁS CÉLJA.

A modern nyelvek tanítása a gimnáziumi nevelés és oktatás általános céljain kívül két külön célt tűz ki maga elé. Elsősorban a nyelvnek szilárd nyelvtani alapokra támaszkodó gyakorlati elsajátítását szóban, írásban és olvasásban. A második sajátos cél az illető nép szellemi életének megismerése és megértése. Mint a főbbi tárgynál, úgy itt is a nevelői szempontok az irányadók, ez főleg az általános emberi tartalmú és értékű olvasmányok kiszemelésével és feldolgozásával érvényesül. A modern nyelvek tanításában általában két fokozatot szokás megkülönböztetni: egy alsót (V—VI. o.) és egy felsőt (VII—VIII. o.). Az alsó fokon főleg a mindennapi élet szűkebbkörű nyelvének elsajátítását kell megvalósítani. A felsőbb fokon a szellemi élet magasabbrendű nyelvbe való behatolás a cél, de úgy, hogy azért feledésbe ne merüljön a mindennapi élet már előbb megtanult szókincse.

AZ OLVASMÁNY.

A nyelvtanítás alapja az olvasmány. Ehhez fűződnek a beszédgyakorlatok, ebből vonják le a tanulók nyelvtani megállapításukat a tanár irányításával. Fontossága több okból nyilvánvaló, bár vannak, akik a jogosultság némi látszatával az olvasmányt mesterkéltné, filológusizú lim-lomnak tekintik. Ezek azt követelik, hogy az iskolában közvetlenül beszéljünk, hiszen a mindennapi élet is a szabad beszélgetések legváltozatosabb formáiban folyik, az iskolai nyelvtanításnak pedig az élethez kell alkalmazkodnia. Ezekre az ellenvetésekre

elsősorban az iskolai *milieu* természete adja meg a választ. Az iskola külön milieu, mesterséges, és semmiesetre sem hasonlítható a szabadon mozgó élethez. Az osztályban a tanulók legtöbbször összehúzófoltan, de mindenesetre csendben és megállapított rendben ülnek. E viszonylagos mozdulatlanságnál fogva igen sok „átélt élmény“ már eleve ki van zárva az iskolából. Az órák pontosan ki vannak jelölve. Nem hagyatkozhatunk tehát arra, hogy majd csak történik valami ad hoc az óra elején, amiről a tanulók beszélgetni tudnának. Nem is szólva arról, hogy egy ilyen ad hoc téma a fogalmak és tárgyi képzetek végtelen sora miatt még a nyelvet tökéletesen bíró tanárt is leküzdhetetlen akadály elé állítaná. Közismert az is, hogy a tanuló különösen a pubertás korában nem nagyon közlékeny. Különösen félszeg, ha idegen nyelvű társalgásról van szó. Szükség van tehát az olvasmány nyújtotta szilárd alapra. Még számtalan érv szól az olyasmánytárgyalás mellett. Nem is szólva arról, hogy az olvasmányon keresztül is eljuthatunk a mindennapi élet szókincséhez.

Az olvasmányok anyaga alsó fokon az iskola, a család, a ház, a lakás, az étkezés, a város és a falu, kert és az udvar, a napi teendők, az időmérés, az időjárás, kirándulás stb. — Formája szerint az olvasmány lehet egyszerű leírás vagy párbeszéd. A leírás mindig elevenebb, ha esemény keretébe van foglalva, még élénkbb a párbeszédes forma. — Az olvasmányoknak tartalmazniok kell egész évre elosztva a mindennapi életnek 800—1000 szavát. Ha tekintetbe vesszük, hogy heti négy órát véve alapul harminc munkahét alatt kb. 120 órára számíthatunk, amelyből dolgozatokra esik 16 óra, 20 órát pedig az ismétlésekre számunk, az évi anyag elvégzésére 85—80 órára számíthatunk. Ez pedig annyit jelent, hogy egy-egy órára 10—14 új szó esik. Az olvasmánynak, hogy lekösse a tanuló figyelmét érdekességnek kell lennie és főleg meg kell felelnie lelki fejlődése egyes fokainak. Az olvasmány feldolgozása a következő módon történheti:

Az óra második felében a tanár az érdeklődés felkeltésére néhány egyszerű szóval vagy ügyesen feltett kérdéssel bevezeti az olvasmányt, hozzákapcsolja a megelőzőhöz s megteremtí a tárgyaláshoz szükséges hangulatot. Ezt az eljárást nevezzük ráhangolásnak. (Einstimmung). Először magyarul végezzük ezt az előkészítést, később a megfelelő modern nyelven. Majd a tanár lassan a mondat dallamát is éreztetve elolvassa a feldolgozandó szöveget. Ez a bemutató olvasás. A tanulók a nyitott könyvben követik a sorokat. Így alkalmuk van látni és hallani egyszerre a szöveget. Ezzel kielégítjük a vizuális típusukat éppen úgy, mint az akusztikus típusukat. A bemutató ol-

vasást követi a részletes tárgyalás, melynek menete így alakul: A tanár még egyszer elolvassa az első mondatot s rögtön megismélteti egy jelentkező tanulóval. Az egész osztályhoz fordulva megkérdezi, melyek az ismeretlen szavak, s közös munkával csetleg rokon jelentésű ismert szóval megfejtik azokat. Az olvasási hibákat a tanulókkal javíttatja ki egy-egy mondat elhangzása után. Ő maga csak akkor lép közbe, ha a tanulók nem találják meg a hibát. A mondatoként való fordítás után összefüggően ismét elolvastatja a tárgyalt szöveget, s közös osztálymunkával megállapítja a magyaros fordítást. Ezt követi az olvasmánytárgyalás egyik legfontosabb része a bevésés, más szóval begyakorlás. A tanár kérdéseket intéz az osztályhoz a lefordított rész beszédgyakorlatokban való elmélyítésére. Ezt megelőzheti az idegen szavaknak apró magyar mondatokban való gyakorlása. Úgyesebb tanulóval megpróbáltathatjuk az olvasott rész önálló tartalmi összefoglalását is, bár ezt helyesebbnek látszik a következő óra elejére hagyni, amikor a tanulók otthoni munkájuk alapján már jobban ismerik az olvasott szöveget és az új szavakat. A következő óra elején néhány tanuló füzetében ellenőrizzük az írásbeli házi feladat elvégzését, majd megállapítjuk a feladatok helyes szövegét. Ezt követi a szavaknak, kifejezéseknek apró magyar mondatokban történő számonkérése. Majd az olvasmányt anyagot kérjük számon fordítás, kérdés-felelet, tartalmi összefoglalás, és ha az anyag alkalmas, párbeszéd formájában. Hogy a tanuló beszédkészsége ne csak negatív jellegű legyen, időnként kiállíthatunk egy-egy tanulót, hogy intézzon kérdéseket társaihoz az elvégzett anyagból. A tapasztalat azt mutatja, hogy a kérdésekre kifogástalanul felelő a legnagyobb zavarba jön, ha kérdéseket kell intéznie a többiekhez. — Ha az olvasmány tárgyalása több órát vesz igénybe, akkor az utolsó órán ajánlatos tartalmi összefoglalást tartani. Prózaí szövegeket könyv nélkül megtanultatni felesleges, rövidebb költeményeket viszont előnyös így feladni. Az óra befejező része a szavak kellő begyakorlása után lehet az ének.

A SZÓKINC S.

A nyelvtanulás alapja a szótanulás. A pusztá szótanulás azonban a gyakorlati nyelvtudás szempontjából igen csekély jelentőséggel bír. Tudjuk, hogy a szótanulás igen nagy nehézségekkel jár. A tanuló a tárgyi képzetet szorosan összekapcsolta az anyanyelvi szóképzettel. A megszokás, a folytonos gyakorlás ezt a kapcsolatot szinte széttéphetetlenné tette. Mit tehetünk, hogy ez a kapcsolat egy kissé meglazuljon, vagyis hogy az új nyelvi képzetet könnyen tudja a tanuló az

ismert tárgyi képzettel kapcsolni? Segítségül hívhatjuk az etimológiát. A francia, vagy olasz nyelv tanulása közben a latin nyelv nyújt erre sok kedvező alkalmat. Az angol nyelvénél viszont a németnyelvi ismerek gyümölcsözteszhetők. Ha például a tanár az első francia órán sorra veszi a környező tárgyakat, a tanulók minden különösebb erőfeszítés, vagy előképzettség nélkül felismerik a *classe*=*die Klasse*, la *salle*=*der Saal* la *table*=*tabula*, le *mur*=*murus*, la *porte*=*porta*, la *fenêtre*=*fenestra*=*das Fenster*, le *banc*=*der Banc*, la *lampe*=*a lámpa* la *'craie*=*a kréta*, le *livre*=*liber* le *plafond*=*a plafon*, mennyezet — szavakban a megfelelő latin, német vagy magyar szót. Magasabb fokon még nagyobb sikerrel hasznosíthatók a latin nyelvi ismeretek. A három főből képzett *aller* rendhagyó ige egyszerre megvilágosodik a tanuló előtt, ha a tanár röviden utal arra, hogy három latin ige összeolvadása adta e rendhagyó ige alakjait: az *aller*, *allant* alak az *ambulare*, a *je vais*, *tu vas*, *il va* a latin *vado*, *vadere* (*Quo vadis Domine?*) s a *futurum* *j'irai*, *tu iras*, *il ira* a latin *eo*, *ire* igéből származik. Ezzel egyuttal betekintést engedünk a nyelvfejlődés végtelen lehetőségeibe is. Ugyancsak célszerű rámutatni arra, hogy a rendhagyó igék szabálytalan képzésű alakjai mögött valami rejtett szabályszerűség rejlik. A *praesens* egyesszámának három személyét, valamint a többesszám harmadik személyét azonos főből képezzük: pl. a *vouloir* igénél *je veux*, *tu veux*, *il veut*, *nous voulons*, *vous voulez*, *ils veulent*. A *mourir* igénél *je meurs*, *tu meurs*, *il meurt*, *nous mourons*, *vous mourez*, *ils meurent*. Ennek oka a latin hangsúlytörvényben van. A latin hangsúly u. i. általában az utolsóelőtti szótagra esik. (pl. az *amare* igét a jelenben így hangsúlyozta a latin: *amo*, *amas*, *amat*, *amamus*, *amatis*, *amant*). Másképpen változott tehát a hangsúlyos, mint a hangsúlytalan helyzetben álló szótag.

BESZÉDGYAKORLATOK.

A modern nyelvek tanításában a beszédgyakorlatoknak jut a legfontosabb szerep. A legelső órán a tanítás kiindulópontja beszédgyakorlat. Rámutatunk az asztalra és kérdezzük: *Qu' est-ce que c' est?* Was ist das? Többször megismételjük a kérdést, majd felelünk rá: *C' est la table*. Das ist der Tisch. Rövidesen akad fiú, aki tud felelni és így rátérünk lassan a többi tárgyra is. Majd új elemet viszünk bele a kérdésbe: *Qu est la table?* Esetleg megismételjük latinul: *Ubi est illa tabula?* Csak e formák jó begyakorlása után vesszük elő a könyvet. Mihelyt egy kissé megszokták az olvasást, az olvasmány lesz a kiindulópont, de minden olvasmányhoz bőszéges

beszédgyakorlatot kell fűzni. A kérdésekre adott válaszok eleinte egyeznek az olvasmány mondataival, később úgy irányítjuk a kérdést, hogy nyelvi ismereteiket minél önállóbban használják fel. A kérdés, mely nem tartalmazhat ismeretlen szót, mindig az egész osztályhoz szól csak azután szólítjuk fel azt, akitől a feleletet várjuk.

A KIEJTÉS.

A helyes kiejtés forrása maga a tanár. Nagyon ügyelnie kell kiejtésére és azt állandóan főkéletesítenie kell. A helyes kiejtés elsajátítására igen alkalmas a gramofon. Egy-egy jól feldolgozott olvasmányt be lehet rajta mutatni a tanulóknak. — Sokszor megállapították már, hogy az ének igen alkalmas a helyes kiejtés megtanítására. A franciában pl. tévesen némának nevezett e hang, továbbá a magánhangzók kiejtése érvényesül szépen az énekekben. De kifejezésre jut a nyelv dallamossága is. Az ének szórakoztatja a tanulót. — De ennél jóval fontosabb szerepe is van: Alkalmat ad a tanulónak arra, hogy a szöveget dallamával összeforrassza és emlékezetébe örökre bevésse, mind a dallamot, mind a szöveget.

A NYELVTAN.

Biztos nyelvtani ismeretek nélkül nincs értelmes nyelvtanulás — mondja az Utasítás. A módszertan történetében azonban sok harc folyt, míg eljutottak erre a felismerésre. A modern nyelvek tanításában volt egy hosszú korszak, amikor a klasszikus nyelvek példájára a nyelvtan állott a tanítás középpontjában. A tanulóknak meg kellett tanulniok bizonyos szabályokat s ezek segítségével újra fel kellett építeniök a nyelvet. Ez volt a grammatizáló módszer ideje. Évszázadokig nehezedett rá a tanításra ez a módszer, noha már Comenius hirdette, hogy az élőnyelvet a gyakorlatból kell elsajátítani. A felszabadulást Viétor már említett munkája hozta. Elveti az idegen nyelvre való fordítást. Sokat idézett mondása: „Das Übersetzen in fremde Sprache ist eine Kunst die die Schule nichts angeht“. Tulzó követői teljesen kikapcsolják a nyelvtan tanulást és direkt úton a szem és fül útján tanítják az idegen nyelvet. Azonban hamar kiütköznek a direkt módszer hibái: Az anyanyelv kikapcsolásával a tanuló a legnagyobb homályban tapogatózik. E gépiesen utánozó módszer nem méltó a nevelő iskolához. Így alakult ki a mai közvetítő módszer. A nyelvtan ebben nem cél, hanem eszköz. — Éppen ezért nagyon meg kell válogatni a nyelvtan anyagát. Csak azt taníthatjuk, ami élő, ami nem elavult. —

Követendő módszerünk induktív. Példákból indulunk ki, hogy eljussunk a törvényhez. Az induktív módszer megkivánja, hogy alsóbb fokon az olvasmányok bizonyos sorrendben legyenek összcállítva.

HELYESIRÁS.

A helyesírás tanításának leghatásosabb módja a minden órán megisméltődő táblára iratás. A diktálást más-más tanuló végzi. — A táblára irt szöveget az egész osztály ellenőrzi s az esetleges hibákat közös megbeszélés alapján kijavítja. A helyesbített szöveget a tanulók beírják a füzetbe. A füzeteket időnként beszédjük, hogy meggyőződjünk a tanulók munkájának eredményéről. Hogy a tanuló írásban ott-hon is gyakorolhassa magát, kijelölünk a könyvből néhány kérdést megköveteljük tőle, hogy a megfelelő felelettel együtt beírja a füzetbe.

A *házi feladatot* a következő óra elején közös munkával kijavítjuk. A házi feladat célja a tanultak megrögzítése, új szempontok szerint való feldolgozása, a nyelvtani példák begyakorlása. — A tanterv megköveteli havonként *egy-egy iskolai dolgozat* írását. Ennek célja valamely nagyobb tartalmi és nyelvtani egység után az összefoglalás és a rendszerezés. Volt idő, amikor elsőrendű fontosságot tulajdonítottak a dolgozatírásnak, mert úgy vélték, hogy a tanuló tudásának megállapítására a legalkalmasabb. — Pedig jól tudjuk, hogy a tanuló tudását a félelem sokszor meghamisítja. A dolgozat formájának megállapításában a fokozatosság elve irányadó. A tanítás első fokán legfeljebb egy izben egyszerű másolás lehet a dolgozat. — Majd tollbamondás alapján iratunk le egy szöveget. Lassan áttérhetünk a kérdések és felelet útján való gyakorlásra. Táblára írjuk vagy tollba mondjuk a kérdéseket, a gyakorlás e nemének nehezebb fokán magyarul tesszük fel a kérdéseket. Magyarból idegen nyelvre szintén fordíthatunk időnként. Helyesen akkor járunk el, ha nem állítjuk a tanítás középpontjába, hanem csupán segédeszközként használjuk. A tanulók kedvvel végzik a fordítás gondolkoztató munkáját. Örömeiket lelik abban, ha állandóan használt fordulatokat hiven és talpraesetten tudnak idegen nyelven tolmácsolni.

Legnehezebb feladat elé állítjuk a tanulót, amikor önálló fogalmazást kívánunk tőle. A fogalmazás megtanítása még anyanyelvünkön is nehéz. Ezért csak alaposan feldolgozott tárgykört használhatunk fel erre a célra. Kezdő fokon leiratjuk az osztályt, az otthont, a lakást stb. Az olvasmány tartalmának elmondása már jóval nehezebb feladat. Ezért csak haladottabb fokon kívánhatjuk ezt meg. A dolgozat

írásnak egy fontos formája a levélírás. Lehetőleg minden évben irassunk egy-két levelet. A dolgozatírást lehetőleg hamarosan kövesse a javítás. Hadd lássa a tanuló, hogy természetes kíváncsiságát igyekszünk minél előbb kielégíteni. A füzetek kiosztása előtt közöljük általános észrevételeinket. — Ezt követi a dolgozat mondatonkénti táblára íratása. Szabad téma esetén legjobb az u. n. tipushibák előzetes megbeszélése.

Mutassunk még rá néhány a modern nyelvek tanításában előforduló hibára.

1. Szókérdés közben gyakran megtörténik, hogy pusztán szavakat kérdezzünk. A szavakat mindig apró mondatokba foglalva kell számonkérni.

2. Egy tanulót ne szerepeltessünk túlságosan sokáig.

3. A fordítás ne legyen magyartalan és pontatlan.

4. A kérdéseket ne olvassuk az előttünk nyitva lévő könyvből.

5. Kérdéseink nyelvtani szempontból kifogástalanok legyenek.

Igen gyakori hiba a francia nyelv tanításában, hogy est-ce que-vel kezdődő mondat igéjét kérdő alakba tesszük.

6. Ha a tanuló tartalmat mond ne szakítsuk félbe minduntalan. Engedjük próbálkozni, ne vegyük el kedvét végleg.

7. Legnagyobb bűn a készületlenség, mert ilyenkor még a nyelvet főkéletesen bíró tanár is véthet a módszertan, de még a nyelvtan elemi szabályai ellen is.

Végül pedig szóljunk egy-két szót a modern nyelvi tanár egyéniségéről. —

Legyen elsősorban is hajlékony szellemű és eleven.

Modora legyen megnyerő, barátságos, szinte jóbarátias. Csak így érheti el, hogy a tanuló merjen beszélni. A tisztán fekiintélytartásra törekvő magatartás a tanulóban félelmet kelt, mesterséges távolságot teremt a tanítvány és a tanár között.

A modern nyelv ezenkívül még különös feladat elé állítja a tanárt. Rendelkeznie kell a témakörnek nagy gazdagságával. Ezt azzal érheti el, hogy sokat forog emberek között, lehetőleg sokat utazik és főleg sokat olvas, mindenkéltől azon a nyelven, amelyet tanít. Ezzel az eleven, forgolódó tanártípussal szemben áll a világtól elvonuló s könyvei mögé huzódó tudóskodó tanártípus.

Külsejében is kell, hogy legyen valami megnyerő. Beszéde legyen színes, hangja kellemes, kifejezőerejű. Mind e tulajdonságok együtt teszik eredményessé és élményszerűvé a modern nyelv tanulását.

I.

Az iskola múltja.

Intézetünk bölcsőjét ott találjuk meg a katolikus székelység csodatevő Nagyasszonyának messze hires pünkösdi bucsujáró helyén: Csíksomlyón. Alapítói a somlyói barátok. Alapítási évét forrásaink nem jelölik meg, ezidőszerint rendelkezésre álló adatok alapján az alapítás legvalószínűbb ideje: a XVII. század közepe. 1650 körül a szerzetesek a csíksomlyói és a kantai (Kézdivásárhely) háznál az elcmi osztályok mellé, az akkori elnevezés szerint, a grammatikai és humanior osztályokat is beállították. 1661 júliusában Izmael budai basa, Ali basa s a tatárok Erdélyre törnek, Csíkot is elárasszják s a templomot kolostort és iskolát felégetik. Országosan gyűjtött alamizsnából 1664-ben a templom és kolostor, 1669-ben az iskola is újra felépült. A XVIII. század elején a grammatikai és syntaxis osztályok mellett, rektorikai és poézis tanszéket is találunk. Lukács Mihály csikkozsmási plebános, volt somlyói tanár áldozatkészségéből 1725-ben az iskola finevelővel bővül. Ugyancsak az ő jóvoltából 1733-ban felépül az új iskola, egyelőre fából de kő alappal. 1780 körül a székely nép új tiszta köriskolát épít. A Ratio Educationis szerint az iskola a 3 évet tartó schola latina vagy grammatikára, 2 éves gimnáziumra vagy humaniorára és a szintén 1 esztendőes liceumra vagy filozófiára oszlik fel. I. Ferenc császár Ratio Educationis Publicae-jében újra rendezi a tanügyet s a középiskolákban 3 fokozatot különböztet meg. Csíksomlyón ebben az időben csak a két első, a 4 éves „kis gimnáziumot” s a 2 évig tartó „nagy gimnáziumot” tudják felállítani. Haynald és Fogarassy püspökök legfőbb gondjai közé tartozik somlyói iskolánknak főgimnáziummá emelése. —

Az 1848-iki tavaszi szabadságmozgalmak az iskolában is éreztették hatásukat. A tanulók szétszörltek, a nagyobbak katonának, a kisebbek pedig Csíkszentmártonba, a hadiiskolába mentek. A katonaságtól (osztrákoktól) megszállott iskola 1851. októberében kezdte meg újból a munkát. Ekkorra azonban az intézet kis gimnáziummá sorvadtt és ezért 1854-ben a tanári kar kéri, hogy a gimnáziumot egészítsék ki felső tagozattal. 1873-ban nyílik meg a VIII-ik osztály s előbb

ideiglenesen, majd néhány év múlva véglegesen is megkapja az intézet az érettségiztetés jogát. 1911. június 5.-én a Csikszeredában felépült új intézetbe költözik az iskola. Itt folytatja munkáját úgy a világháború nehéz esztendeiben, mint a még nehezebb román megszállás alatt. Ezen idők eseményeit, valamint az iskola egész múltját részletesen ismertettük az 1940–41-i Évkönyvben.

Iskolánk igazgatói 1851-től.

P. Varga Kelemen 1851–52., *Szontágh József* 1852–54., *Bodó Alajos* 1854–59., *Horváth Károly* 1859–64., *Both Ferenc* 1864–65., *Nagy Imre* 1865–70., *Imets F. Jákó* 1870–91., *Bándi Vazul* 1891–1900., *Pál Gábor* 1900–11., *Kassai Lajos* 1911–26., *Dr. Jénáky Ferenc* 1926–28., *Papp János* 1928–41. febr., *Albert Vilmos* 1941. febr.–1941 szept.-ig.

II.

Intézetünk az 1941–42. tanévben.

Az iskolai év lefolyása. A tanári testület több tagjának távolléte miatt (tanfolyamok, katonai átképzés) alakuló értekezletünket csak szeptember 12.-én tarthattuk meg. Szeptember 21.-én volt a *Veni Sancte* és a tanév ünnepélyes megnyitása, 22.-én megkezdtük a rendszeres tanítást. A katonai szolgálatból október második felében hazatérő tanárok óráit a tantestület keblileg helyettesítette. Egyébként a tanítás a Rendtartás intézkedéseinek megfelelően zavartalanul és minden megszakítás nélkül folyt. Az évvégi összefoglalások a VIII. osztályban május 9.-től 15.-ig, a többi osztályban június 15.-től 19.-ig voltak. A hittan vizsgálatot a VIII. osztályban május 12.-én, a többi osztályban június 13.-án tartottuk. A vizsgálatokon *Biró Ferenc* főesperes az intézet püspöki biztosa elnökölt. — A tanévet június 21.-én *Te Deum*-mal és ünnepélyel zártuk be.

Változások a tanári testületben. A tanév első felében testületünkben több változás történt. *Albert Vilmos* igazgató, augusztus havában — egészségi állapotára való tekintettel — állásából való felmentését kérte. — A méltányos kérést főhatóságunk teljesítette és az új igazgató kinevezéséig az intézet vezetésével *Borcsa Gergely* tanárt bízta meg. — Szeptember 11.-én főhatóságunk *Pataki József* marosvásárhelyi gimnáziumi tanárt nevezte ki az intézet igazgatójává. Főhatóságunk intézkedése folytán távozott a testületből *Papp Dénes* az intézet hittan tanára, aki a marosvásárhelyi finevelő-intézet vezetését

vette át. Ugyancsak Marosvásárhelyre nyert áthelyezést *Somay János* földrajz-történelem szakos tanár. Október hó végén megvált intézetünk-től *Ópra Benedek* tanár, akit a nagym. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr a szilágysomlyói áll. gimnázium igazgatójává nevezett ki. Valamennyiük távozását őszintén fájjaljuk és további munkásságukra Isten áldását kérjük. — Az áthelyezett, illetőleg eltávozott tanárok helyébe főhatóságunk még a tanév megnyitása előtt *Martin Béla*, *Dr. Márkus Gábor*, *Rakonczai János*, *Székely László* tanárokat, 1941. nov. 1.-én *Szigeti Gusztáv* tanárt, 1942. január 1.-én pedig *Deák Gyula* tanárt nevezte ki.

Végleges otthonába való beköltözéséig a folyó tanévben a fi-nevelő-intézetben nyert elhelyezést a róm. kath. Majláth liceum és tanítóképző intézet. — Tanárai közül *Szlavonits Ferenc* mennyiségtan szakos és *Réthy Ferenc* testnevelési tanár, mint óraadó intézetünkben is tanított. Főhatóságunk rendelkezése értelmében intézetünk több tanára és pedig *Buszek Gyula*, *Fuchs József*, *Martin Béla*, *Pálffy Ferenc* és *Sarkai Elek* tanított egész éven át a Majláth liceum és tanítóképzőben.

A tanév elején főhatóságunk *Antal Áron* történelem-latin szakos tanárnak a nevelés- és tanítás terén szerzett kimagasló érdemeiért a c. igazgatói címet adományozta.

Dr. Csipak Lajos finevelő intézeti igazgatót, intézetünk tanárát, 1942. február havában országgyűlési képviselőnek hívták be. Időnkénti távolléte alatt óráit a főhatóság jóváhagyásával a tanári testület keblileg helyettesítette. Ugyancsak a tanári testület helyettesítette *Nagy Rezső* testnevelési tanár óráit, akinek főhatóságunk 1942. január 25.-től betegségi szabadságot engedélyezett, hogy évvégéig szakszerű orvosi kezelésben részesülhessen.

Tanfolyamok. A tanári testület több tagja különféle tanfolyamon vett részt. A nyári szünetben a Budapesten tartott nemzetismereti tanfolyamon *Papp Dénes*, *Pálffy Ferenc* és *Sarkadi Elek* tanárok voltak jelen. Ugyanakkor *Hunyadi Mátyás* és *Ópra Benedek* tanárok a levantevezetői tanfolyamot, *Nagy Rezső* testnevelési tanár ezen kívül a Testnevelési Főiskolán tartott tanfolyamot is elvégezte.

Martin Béla és *Rakonczai János* tanárok a Marosvásárhelyen megrendezett modellező tanfolyamon vettek részt. *Martin Béla* ezen kívül jelen volt a budapesti levante-híradó vezetői kiképzésen is. A tehetségvizsgálat levezetésére rendezett budapesti tanfolyamon intézetünket *Pálffy Ferenc* és *Székely László* tanárok képviselték.

Látogatások. Felsőbb hatóságaink a legnagyobb jóindulattal és

szeretettel irányították egész éven át intézetünk nevelői és tanítói munkáját. *Sándor Imre* püspöki helytartó úr sok munkája közepette is állandó érdeklődéssel kísérte a tanári testület munkáját. Évközben többször is megfordult volt tanártársainak körében. Az év tolyamán több ízben meglátogatott *Dr. Boga Alajos* prelátus-kanonok előadó úr is. Hivatalos látogatását április 23–24 napjain végezte. Meghallgatta az órákat, megtekintette az egész intézetet, és mindenre kiterjedő figyelmével gondoskodott az épület hiányainak pótlásáról is. Észrevételeit a tanítóképző intézet tanári testületével közösen megtartott értekezlet alkalmával közölte. *Dr. Rózsa József* tankerületi kir. főigazgató úr is többször meglátogatta iskolánkat és szeretetteljes tanácsaival segítette az igazgatót munkájában. Az intézet püspöki biztosa *Biró Ferenc* főesperes-plebános úr különös jóindulattal állott az intézett mellett, amelynek eredményes munkáját mindenben elősegítette. Május 23-án a csiksomlyói bucsú alkalmával kitüntetett látogatásával *Wataro Yoshinaka* budapesti japán császári katonai attaché és felesége. Kedves vendégeinket meleg szeretettel fogadtuk és vezeltük végig intézetünkben.

Tanári értekezletek. A év folyamán a tanári testület több értekezlet keretében beszélte meg a fontosabb kérdéseket, amelyek a nevelői és oktatói munka egységesítését és megkönnyítését célozták. Megbeszéléseink mindig az előadások tárgyköréhez kapcsolódtak. „A gimnáziumi tantárgyak tanítási anyagának lényege” címen előadott *Dr. Márkus Gábor, Nagy Rezső* testnevelési tanár »A testnevelés értékeléséről«-ról tartott előadást. *Pálosi László* »A klasszikus nyelvek tanításának módszere a középiskolában«, *Rakonczi János* pedig »A modern nyelvek tanításának módszere a középiskolában« címen értekezett. *Pálffy Ferenc* bemutató előadást tartott, amelyen az egész tanári testület részt vett. Az előadást megbeszélés követte. A tanítás gyakorlati módszerének elsajátítását és tökéletesítését célozta a gyakori óralátogatás is. Különösen a fiatal tanárok látogatták idősebb kartársaik óráit.

Szülői értekezletek. Intézetünk tanári testülete igyekezett minél szorosabb kapcsolatot teremteni a szülőkkel. Tanítványaink igen nagy része a székely falvakból kerül ki s így a szülők csak ritkán tudták felkeresni a gyerekeiket tanító tanár urakat. A szülők körében az a felfogás uralkodik ma is, hogy „jó helyre adtam a gyermekemet, ott majd embert faragnak belőle”. Így szinte kizárólagosan a tanári testületre hárul a nevelés nagy munkája, aminek a testület tudatában is van. Szülői értekezleteinkre a városban és a közeli falvakban lakó szülők szép számmal jöttek el. Olyan kérdéseket beszéltünk meg,

amelyek a szülőknek is tájékoztatást igyekeztek nyújtani. Első össze-
 jövetelünkön *Pataki József* igazgató beszélt a gyerekekről, *Pálffy*
Ferenc pedig a fegyelemről és a fegyelmezésről. A második össze-
 jövetel alkalmával *Antal Áron* c. igazgató Mit olvasson a tanuló, címen
 tartott nagyon időszerű előadást, ugyanakkor *Albert Vilmos* c. igaz-
 gató a gyermek iskolán kívüli nevelésének kérdésével foglalkozott. A
 szülői értekezleteken és fogadóórákon kívül is mindig készséggel állot-
 tunk az érdeklődő szülők rendelkezésére. Az ő tájékoztatásukra szol-
 gált az ellenőrző könyv is, amelynek segítségével idejében értesítettük
 mindarról, ami gyermekeiket érintette.

Valláserkölcsi nevelés. Intézetünk nevelési rendszerének egyik
 pillérét képezi — alapításának első pillanatától fogva — a vallás-
 erkölcsi nevelés. Nemcsak kiművelt fejű embereket, hanem erkölcsi jelle-
 meket akarunk fajunknak adni. Meggyőződésünk szerint csak az élő
 hit és az imádságos lélek lehet egyedüli alapja minden teremtő mun-
 kának. Éppen ezért különös gondunkat képezte a gyakorlati vallásos
 életre való nevelés. Minden vásár- és ünnepnap az ifjúság, élén a
 tanári testülettel, szentmisét és szentbeszédet hallgatott. Tavasszal és a
 kedvező őszi időben minden reggel szentmisehallgatással kezdtük meg
 munkánkat. Az év folyamán négyszer volt közös szentgyónás és áldo-
 zás. Örvendetesen növekedett a heti és mindennapi áldozók száma is.

A lelkigyakorlatokat március 19—21 napjain tartottunk. Ifjúsá-
 gunk két csoportra osztva hallgatta meg a szentbeszédeket. A felső
 osztályos tanulók lelkigyakorlatát *P. Ugrin Sándor* S. J. atya vezette,
 az alsó osztályosokét pedig *P. Hajdu Leánder* ferences atya. A lelki-
 gyakorlatokat vezető atyák beszédei igen nagy hatással voltak ifjúsá-
 gunkra. —

Tanulóink az óráközi szünetekben is igen gyakran keresték fel
 a kápolnát és végeztek szentséglátogatást. Pünkösdkor ifjúságunk egész-
 napos szentségimádáson vett részt.

A Mária Kongregáció *Székely László* hittanár lelkes és oda-
 adó vezetése mellett igen szép eredménnyel működött és a legjobb
 hatással volt ifjúságunk lelki életének kialakítására.

Néhány másvallású tanulóink saját hitoktatójához járt vallásokta-
 tásra. Saját ünnepeiken és istentiszteleteiken kötelesek voltak megjelenni.

Hazafias nevelés. A tanári testület éppen olyan fontosságot
 tulajdonít ennek, mint a valláserkölcsi nevelésnek. Nyugodtan elmond-
 hatjuk, hogy ez képezi nevelésünk és tanításunk második alappilérét.
 Nem a nagyhangúság és a hivatkozás jellemezte czirányu munkássá-
 gunkat, hanem inkább a velünk született, vérünkben lévő érzésnek

elmélyítése, öntudatosítása volt mindnyájunk célja. Résztvettünk minden közös magyar megmozdulásban és igyekeztünk magatartásunkkal másoknak is példát adni. Határozott kötelességünknek éreztük a *közösségi tudat* kialakítását a magunk és tanítványaink lelkében. Különös gondunkat képezte ezenkívül a közösségért végzendő munkára való nevelés. Az év folyamán több hazafias ünnepélyt is rendeztünk, amelyre a szülőket és városunk egész társadalmát meghívtuk.

Tanulmányi előmenetel. Ifjúságunk tanulmányi előmenetele a legtöbb osztályban jó, általában kielégítőnek mondható. E téren azonban még mindig sok a kívánni való. Bár tehetség szempontjából semmi panaszunk nincs, alsó osztályaink túlszűfolttsága hátráltatja bizonyos fokig az eredményes oktatást. Felső osztályaink előmenetelén pedig még mindig érzik az elmúlt idők hatása. Néhány évnek kell eltelnie, míg az új, egészséges szellemben nevelkedő alsó osztályok, erős, minden szempontból kifogástalan felső osztályosokká serdülnek. A tanév is átmenetű jellegű volt és az új rendszerre való áttérés komoly nehézségek elé állította tanulóinkat. A tanári testület azt tapasztalta, hogy a sok egyesületi munka túlságosan igénybe veszi a tanulókat. Éppen ezért a tanári testület komoly megfontolás tárgyává fogja tenni, mely egyesületek munkáját engedélyezze, mert a tanuló első és legfontosabb kötelessége a tudományokban való előhaladás, amiben semminek sem szabad őt meggátolnia. Az új magyar élet lelkiismeretes, kemény munkát követel, amit már az iskolában meg kell kezdeni.

Fegyelmi állapot. A tanév folyamán súlyosabb fegyelmi vétéség csupán egy esetben fordult elő. A tanulóval szemben a Rendtartás által előírt intézkedést foganatosítottuk.

Egészségi állapot. Enyhe lefolyású fültőmirigygyulladásról és könnyebb influenza esetektől eltekintve fertőző betegség nem fordult elő. Szomorú szívvel kell jelentenünk azonban, hogy a folyó évben két kiváló növendékünket *Konrád Kálmán* VII. oszt. és *Simon Imre* I. b. oszt. tanulókat szőlította magához az Ur.

Ének- és zeneoktatás, rajzkiállítás. Sajnálattal látja a tanári testület, hogy azok a tantárgyak, amelyek fiainkban nagy nemzeti értékeink, a dal és a művészetek iránti érzéket vannak hivatva kifejleszteni, a középiskolában elég mostoha elbánásban részesülnek. Különösen áll ez ének- és zeneoktatásunkra. Intézetünk minden lehető megtett, hogy növendékeink a magyar dal szépségét megismerjék és abban gyönyörködhessenek. Nemcsak intézetünk ünnepélyein, hanem a városban is gyakran szerepelt az énekkar a hallgatóság igen nagy elismerése mellett. A tanári testület tudatában van annak a hivatás-

nak, amelyet intézetünk a csiki székelység életében be kell hogy töltsön. Ha nem valósíthatja meg minden fennakadás nélkül az intézet azt a munkát, amelyet magára nézve kötelezőnek ismer, ez csak a mostani körülményeknek tudható be. Ilyen kötelességünk sajátos dal- kulturánk ápolása. Nagy elfoglaltságunk mellett is alkalmat találtunk, hogy az intézet válogatott énekara több községben is szerepeljen, és bemutassa az igazi magyar muzsikát az egyszólamu énekléstől Kodály és kortársainak polifon karműveig. Az énekkart *Sarkadi Elek* vezette nagy hozzáértéssel.

A válogatott énekkar tagjai: Gáspár András, Holló Gábor I. oszt., — Bara Béla, Dima József, Jakab Lajos, Kömény Pál, Mezei János II. oszt., — Fenke Ferenc, Molnár János III. oszt., — Bors Győző, Ferencz Attila, Lázár Lajos, Rafain Gábor, Veress Péter IV. oszt., — Antal Gyula, Cseke Dezső, Kánya István, Pál András, Tóth József V. oszt., — Bartha László, Karda Attila, Sárosi Bálint, Szultán Lukács, Tódor János VI. oszt., — Darvas András, Darvas Béla, Farkas Pál, Farkas Tibor, Fodor Zoltán, Lovics Árpád, RácZ Béla, Szabados Győző, Zsarnóczky Tibor VII. oszt. tanulók.

Növendékeink különös képességet mutatnak fel úgy a rajzolás, mint általában a kézügyességek terén. Annál inkább sajnáljuk, hogy éppen a felsőbb osztályokban nem áll módjában a tanárnak rendszeres továbbképzést nyújtani. Az összefoglalók ideje alatt nyitottuk meg az intézet rajztermében a növendékek évközi rajzaiból összeállított rajzkiállítás. Munkáikkal kiténtek: Ambrus István, Bardócz György, Imets Dénes, Kosza István, Lux István, Máté Imre, Péter András, Péter Márton és Takács István I. oszt. tanulók, — Bálint Lajos, Balogh Elemér, Botár László, Buszek Károly, RácZ József, Salló Zoltán, Timár Elek, Ugron Béla, Zengráf Pál II. oszt. tanulók, — András Imre, Gajáry Aladár, Kassay Zoltán, Mezey Zoltán, Mihály Lajos, Petres Károly, Stefán György, Szekeres Levente, Veress László, Veress Péter és Xantus Antal III. oszt. tanulók, — Adorján Mihály, Császár Sándor, Darvas Lajos, Karda Tibor, Kovács László, Máté Jakab és Rafain Gábor IV. oszt. tanulók.

Tehetségkutatás. Bár intézetünkben mindég tanultak közköltsegeken — egyházi és világi adakozók jóvoltából — kiváló tehetségű fiúk, a folyó évben május 28—29-én első ízben tartottunk formálisan is tehetségvizsgálatot. A marosvásárhelyi tankerületi királyi főigazgatóság 32 tanuló okmányait küldte intézetünkhöz megvizsgálás végett. A tehetségvizsgára 29 tanulót hívtunk be. A vizsgálat lefolytatására kijelölt bizottság lelkiismeretes mérlegelés után terjesztette fel a meg-

vizsgált tanulók névsorát Budapestre az Országos Magyar Falusi Tehetségmentő Akció Központi Intézőbizottságához. A VKM intézkedése szerint intézetünkben 12 tanuló fog közköltésen tanulni. Reméljük, hogy majdan minden tehetségüket annak a közösségnek szolgálatába fogják állítani, amely számukra lehetővé teszi a gondtalan tanulást.

Iskolai ünnepélyek, megemlékezések, szünetnapok.

Szeptember 21. *Veni Sancte*, a tanév ünnepélyes megnyitása.

Szeptember 27. a *Széchenyi-staféta* fogadása.

Október 6. A tizenhárom *aradi vértanu* emlékünnepén a Majláth tanítóképző intézettel közösen rendeztünk műsoros ünnepélyt. Az ünnepi beszédet *Antal Áron* c. igazgató mondotta.

Október 31.-én takarékosági óra keretében főbb előadás hangzott el. Az iskolaszövetkezet és diákkaptár vezetőtagjai hívták fel tanulóitársaik figyelmét a takarékoság szükségességére és lehetőségeire. *Martin Béla* a diákkaptár vezető tanára a takarékoság nevelő hatásától beszélt.

November 1. *Mindenszentek ünnepe*. Szünetnap.

November 3. *Halottak napja*. Az elhunyt tanárok és tanítványok lelkiüdvéért bemutatott gyászmisén vett részt a tanári testület és a tanulóifjuság.

November 5. A magyar ifjuság védőszentjének *Szent Imrének* ünnepe. Bensőséges ünnepélyvel hódoltunk minden magyar ifju örök mintaképeinek. Szent Imre életéről *Rakonczai János* tanár beszélt.

December 6.-án *Kormányzó Urunk nevenapján* a Majláth tanítóképző intézet közreműködésével rendeztük első nyilvános ünnepélyünket. Hatalmas tornacsarnokunk sem volt elég nagy a város társadalmának befogadására. Ünnepélyünk műsora a következő volt:

1. *Két kánon*. a) Miklósnapi köszöntő. (XIV. sz. ismeretlen szerző). b) Bárdos L.: *Szálljon a dal*. Énekelte az intézet ifjusága.

2. *Kodály dalok*: Énekelte Mózes Sándor liceumi II. oszt., zongorán kísérte Fenke Ferenc gimn. III. oszt.

3. *Ünnepi beszéd*. Mondotta Biró Ferencs főesperes, az intézet püspöki biztosa.

4. Szöghy E.: *Bölcsődal*. Bárdos L.: *Látod-e babám*. Énekelte a gimn. fiúvegyeskara.

5. Kéler B.: *Magyar hangulatkép*. Hegedün játszta Dima József gimn. II. b) oszt., zongorán kísérte Fenke Ferenc gimn. III. oszt.

6. Somogyvári Gy.: *A zászló*. Szavalta Balázs Béla gimn. VIII. oszt.

7. Koudela G.: *Babilonnak vizei mellett*. Énekelte a tanító-képzőintézet férfikara.

8. Sarkadi E.: *Változatok egy ősi Mária énekre*. Előadta a gimnázium énekkara, zenekari kísérettel.

9. *Himnusz*. (Énekzenekar).

December 21.-től január 6-ig bezárólag karácsonyi szünet.

Február 18. *Hamvazószerda*. Szünetnap.

Március 15. Szentmise után az Önképzőkör rendezte ünnepélyen vettünk részt. Ezen ünnepélyünket is a Majláth tanítóképző intézettel együtt rendeztük. Velünk együtt ünnepelt a város színeje. Ünnepélyünknek a következő számai voltak:

1. Kacsóh Pongrácz: *Indul a »János vitéz«-ből*. Előadta az ifj. zenekar.

2. *Ünnepi beszéd*; mondta Jártó Gyábor VIII. oszt. önképzőköri elnök.

3. Bárdos Lajos: *Kossuth toborzója*. Énekelte a tanítóképző énekkara.

4. Petőfi Sándor: *Föl szent háborura!* Szavalta Balázs Béla VIII. oszt.

5. Kodály Zoltán: *Esti dal, Egyetem begyetem*. Énekelte a gimn. gyermekkara.

6. Lévai József: *Ünnep ez a szép nap*. Szavalta Kóródi Ferenc IV. évf. tanítójelölt.

7. Liszt Ferenc: *Magyar ünnepi dal*.

Erkel Ferenc: *Himnusz*. Előadta a gimn. énekkar, zenekari kísérettel.

Az iskolai ünnepély után intézetünk ifjusága az országzászlóhoz vonult, ahol a város nagyközönsége számára rendezett ünnepélyt a következő műsorral: *Himnusz*: Énekelte a gimnázium énekkara. Petőfi Sándor: *Nemzeti dal*. Szavalta Elckes András VIII. oszt. Ünnepi beszédet mondott *Pataki József* igazgató. Magyar Hiszekegy és Szózat. Énekelte a gimnázium énekkara.

Március 25. Gyümölcscsoltó Boldogasszony. Szünetnap.

Március 29.-től április 7-ig húsvéti szünidő.

Május 3. Városunk középiskolái, együtt rendeztek *Körösi Csoma Sándor* emlékünnepélyt, hogy ezzel is kidomborítsák összetartozásukat. A városunk minden rétegét megmozgató ünnepélyt intézetünk tornacsarnokában rendeztük meg. Az ünnepély műsorához a m. kir. állami

polg. leányiskola, a Majláth tanítóképző és intézetünk növendékei tehetségük legjavát adták. Az ünnepélynek a következő műsora volt:

1. * * * *Járjatok be minden földet.* Honfidal. Énekelte a m. kir. polg. leányiskola énekkara, vezényelt *Csiszér Margit*.

2. Ünnepi beszéd, mondta *Antal Áron* c. igazgató.

3. Kodály Zoltán: „*Magyarokhoz*“. Énekelte a középiskolák énekkara, vezényelt *Sarkadi Elek*.

4. *Sétapalotás.* Táncolták a m. kir. polg. leányiskola növendékei.

5. Mécs László: *Örökcú magyar.* Szavalta Tatay László tanítóképző int. III. oszt.

6. Hubay Jenő: „*Csárdajelenet*“. Hegedűn játszotta *Dima József* gimn. II. b) oszt., zongorán kísérte *Fenke Ferenc* gimn. III. oszt.

7. Halmos — Mécs: „*Fényt hagyni*“. Énekelte a »Majláth« liceum és tanítóképző énekkara.

8. Ábrányi Emil: *Mi a haza?* Szavalta *Vojtek Irén* polg. isk. II. oszt.

9. a) Kodály Z.: *Toborzó.*

b) Egressy Béni: *Szózat.* Énekelte a gimn. énekkara zenekari kísérettel.

Május 31.-én résztvettünk mindnyájan a Hősök temetőjében megtartott emlékünnepevényen. Az ünnepi beszédet *Antal Áron* c. igazgató mondta. Az ifjúság már előzőleg segédkezett a sírok rendbehozatalánál és virágot helyezett az elesett hősök sírjára.

Junius 4.-én tették le cserkészzeink a fogadalmat *Puskás Lajos* kerületi elnök és több cserkészfiúzt jelenlétében.

Junius 12.-én a könyvnapjal kapcsolatban megemlékeztünk a jó magyar könyv hasznáról és szükségességéről.

Junius 14.-én volt új kongreganistáink avatása.

Junius 18. *Kormányzó Urunk születés napja.* Szentmise után bensőséges családi ünnepélyen vettünk részt. Az ünnepély szónoka *Székely László* tanár volt.

Junius 21. Szentmise *Te Deummal*, évszáró ünnepély. A műsoros ünnepély és az igazgató záróbeszéde után, az osztályfőnökök ismertették osztályaik tanulmányi eredményét és kiosztották a jutalmakat.

A gimnázium VIII. osztályának búcsúzása. — Május hó 7.-én, csütörtökön volt a VIII. osztály számára az utolsó előadási nap. Utoljára hívta őket a csengő a tanterembe, utoljára szóltak hozzájuk a tanárok a katedráról. Eljött a búcsú pillanata. Az ősi ballagással történt a búcsúvétel. Az I—VII. osztály tanulóinak sora között levonultak a tornacsarnokba, hol a távozók nevében *Elekes András* VIII. o. t.

búcsúzott a tanároktól, az ifúságtól, a nyomukba lépő VII-esektől. — »Elszorult, de szeretettől sugárzó és hálás szívvel állunk meg utoljára tanáraink előtt — mondotta a távozók szónoka. Tudjuk, hogy fáradtságos, idegölő munka volt, amit értünk tettek, de azt is láttuk, hogy azt a munkát szívük egész szeretetével végezték, habár sokszor nem azt kapták cserébe, amit vártak. Megköszönjük azt a sok fáradságot és aggódó szeretet, amellyel számunkra az igazi haladás útját egyengették. Nemcsak a tudományok labirintusába vezettek be bennünket, hanem példájukkal vallásosságra és igazi gerinces magyar jellemességre neveltek. Ennek az iskolának köszönhetjük, hogy az ifju élet ezer nehézsége között hányódó lelkünk a vallásos nevelésen keresztül megtalálta azt az utat, melyen ma egy keresztény magyar ifjúnak állania és a szebb jövő felé haladnia kell«.

A maradó ifjuság érzelmeinek Rácz Béla VII. o. t. adott hangot. — Ne feledjétek soha — mondta egyebek közt — amire a szerető édesanya : intézetünk tanított. Lebegjen szemetek előtt mindig az annyiszor hallott szent ige : munkás, vallásos, becsületes magyar ifjakra és vezetőkre van szüksége nemzetünknek, hogy megvalósíthassuk a holdogabb magyar jövődőt. A kicsik nevében is megszólalt egy csillogó feketeszemű I. osztályos fiucska, Tamás András és hátor, meleg hangon mondott Isten hozzádot a nagyoknak. Végül az igazgató intézett néhány szót hozzájuk. Az iskola életében — ugymond — sok a tilalomfa. De ezek nem az úton állanak gáncs- és akadályképpen, hanem az *út mellett*, hogy védjék az utazókat s biztosítsák az út egyenességét. A tilalomfák is az életre készítnek elő : az életben még több van efféle, de azokba beleütközni végzetes lehet.

Orüljenek, hogy székelynek születtek s becsüljék meg ezt a nemcs származást. Vigyék magukkal a jó székely tarisznyában az iskolától kapott kincscket : az élet útvesztőiben és viharokban ott mindig találunk valamit, ami segíteni fogja őket, mert azokban az értékekben varázserő van. Jöjjenek vissza minél többször az Alma Materhez : ez mindig szeretettel fogadja őket.

A búcsúzás végén osztályfőnökük, *Borcsa Gergely* vezetésével, a fiuk között kivonultak az intézet kapuján, miközben az ősi csiki székely népdal mélabus dallama csendült fel ajkukon :

*Elmenyek, elmenyek, hosszú útra menyek,
Hosszu út porából, köpönyeget veszek.*

*Fudd el, jó szél, fudd el hosszú útnak porát,
Hosszu útnak porát, az én szívem búját.*

Mélyen megható volt a fiuk búcsúja az ősi intézettől, mely az anya éberségével és szeretetével gondozta őket nyolc éven át. Meg-

állt rövid időre az iskolai élet fáradtságos munkájának üteme, hogy pár ünnepi pillanatot szenteljen a távozóknak. — Hogy megnyíltak a diák szívek tanáraik, az intézet és egymás iránt! — Feltárult az érzelmek kincsháza: barátság, testvéri együttérzés, hála, szeretet. . . Ennek az érzelmi világnak épsége és gazdasága lesz állandó forrása a legnemesebb emberi tetteknek s záloga annak, hogy hűségesen teszik meg mindig kötelességüket hitükkel és hazájukkal szemben.

Az érzelmek e meghitt világába kapcsolódott bele az a megkapó visszhang, amelyet a VIII. osok búcsúja az intézet egyik régi, kiváló diákjának, *dr. Ábrahám Ambrus* egyetemi tanárnak lelkében ébresztett:

— Könnyeztem — úgymond egyebek közt — mikor olvastam, hogy az igazgató búcsúzó fiai nyakába akasztotta a székely tarisznyát. Könnyeztem és örültem, hogy a Hargita alól ismét „messzi útra“ elindul a székely tarisznya, amely nekem is talizmánom, kincsem, erőforrásom és bizodalom volt itthon s idegenben, a világ zajában, hol nagyobb a ragyogás, de hosszabb az árnyék.

Székely tarisznya. Egy kis ruhadarab, amelyet gondos, szorgos kezek szőnek kenderből, gyapjuból: mennyi édes emlék, mennyi öröm, mennyi harc és mennyi győzelem

Valamikor könyveket, palatáblát s palavesszőt hordtam a tarisznyában a tusnádi Szeretszegről le Alszegbe, hol olvasni és számolni tanított Tamás Imre a tanító s a tudás elemeit palántálta belém Ferencz Ignác, a jó öreg kántor. — Aztán tovább kísért a székely tarisznya. Kísért örömben, kísért bánatomban. Velem volt a csendes, békés napokban s velem volt a harcban. És velem van ma is. *Velem van, mint erő, mint hit s mint akarat, mert ez — a mi kincsünk — a székely tarisznya.*

III.

Iskolánk felettes hatóságai.

A róm. kat. Segítő Mária gimnázium fenntartója az Erdélyi Róm. Kat. Egyházmegyei Tanács (Státus) kezelés alatt álló tanulmányi alap. Az intézet egyházi főhatósága a gyulafehérvári róm. kat. püspökség kolozsvári általános helytartósága, míg a közvetlen vezetést az Egyházmegyei Tanács gyakorolja. — Püspöki általános helytartó *Sándor Imre* székesegyházi kanonok, felsőházi tag. Tanügyi előadó: *dr. Boga Alajos* kanonok, pápai prelátus, státusi referens.

Az állami felügyeletet gyakorolja: *dr. Hóman Bálint* n. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter.

Tankerületi kir. főigazgató: *dr. Rózsa József.*

A tanári testület névjegyzéke, iskolai munkaköre.

Folyószám	A tanár neve	Minősége	Képesítése	Szolg. éve		Mely tárgyakat, mely osztályban heti hány órában tanított?	Heti óraszám	Egyéb szolgálati beosztása
				szüzetben	ebben az intézetben			
1.	Pataki József	igazg.	történelem román	12	1	román VIII.-2	2	igazgató
2.	Albert Vilmos	r. tanár c. ig.	magyar - latin	33	21	magyar II/A-5, III.-4, VII.-3, latin VI.-3.	15	
3.	Antal Áron		történelem latin	36	33	történelem IV.-3, V.-3, VII.-2, VIII.-3, latin VIII.-3.	14	
4.	Borcsa Gyergely	r. tanár	m. -sége tan, természet- tan	31	31	m. -tan III.-3, IV.-3, V.-3, VI.-3, VII.-3, VIII.-3.	18	a VIII. oszt. főnöke
5.	Buszek Gyula		földrajz, történelem	31	31	földrajz I/A-3, I/B-3, II/A-3, II/B-3, III-2, VII-2.	16 7*)	*) a tanítóképzőben a II/B. osztály főnöke
6.	Dr. Buzás Márton	orvos	egészség- tan	14	14	egészségtan VIII.-1.	1	iskolaorvos
7.	Dr. Csipak Lajos	r. tanár	magyar, latin	30	30	magyar IV.-3, V.-3, VI.-3, VIII-3, bölcsész- let VIII-2, gyorsírás IV-2.	16	finvelőintézeti igazgató az Önképzőkör vezető tanára
8.	Deák Gyula	h. "	magyar, latin	1	1	latin III.-3, román II/A-2, II/B-2, III-2, VI-2.	11	III. oszt. főnöke
9.	Fuchs József	r.	rajz	8	2	rajz, I/A-2, I/B-2, II/A-2, II/B-2, III-2, IV-2. műalk. tört. VII-1, VIII-1	14 7*)	II/A. oszt. főnöke a rajszertár öre, *) a tanítóképző intézetben

Folyószám	A tanár neve	Minősége	Képesítése	Szolg. éve		Mely tárgyakat, mely osztályban, heti hány órában tanított ?	Heti óraszám	Egyéb szolgálati beosztása
				összesen	ebben az intézetben			
10.	Hunyadi Mátyás		történelem, román	5	5	román I/A, I/B 2-2, IV-2, V-2, VII-2, gazd. ism. VI-2, történelem VI-3.	15	a VI. oszt. főnöke
11.	Martin Béla	h. tanár	természet- tan, vegy- tan	2	1	számtan I/B-3, term. tan III-2, VII-4, VIII-4. vegytan VI-3.	16 5*)	a fizikai szertár őre
12.	Dr. Márkus Gábor		latin, német	3	1	német IV-3, V-3, VI-3, VII-3, VIII-3. latin V-3.	18	az V. oszt. főnöke
13.	Nagy Rezső	r. tanár	testnevelés	5	5	testnevelés I/A-3, III-3, IV-3, V-2, VI-2, VII-2, VIII-2. egész- tan IV-1.	18 6*)	a Sportkör vezelő tanára 1942. jan. 25-től betegszabadságon. *) levente-óra.
14.	Pálffy Ferenc		természet- rajz	6	6	term. r. I/A-2, I/B-2, II/A-2, II/B-2, IV-3, V-4.	15 5*)	term. szertár őre IV. oszt. főnöke *) a tanítóképző intézetben
15.	Pálosi László	h. tanár	latin, görög	1	1	latin I/A-4, II/A-4, II/B-4 IV-3, VII-8,	18	VII. oszt. főnöke
16.	Rakonczai János		latin, francia	1	1	oszt. fön. I/B-1, latin I/B-4. francia V-4, VI-4, VII-4, VIII-3.	20 2*)	I/B. oszt. főnöke *) levente okt.
17.	Réthy Ferenc		testnevelés	1	1	testnev. I/B-3, II/A-3, II/B-3.	9 11*	A rom. kat. Maj- láth tanítóképző- lézet tanára. *) a tanítóképző intézetben.
18.	Sarkadi Elek	r. tanár	ének- zene	11	11	szépir. I/A-1, I/B-1, ének I/A-2, I/B-2, II/A-2, II/B-2 III-1.	11 11*	*) a tanítóképző intézetben

Folyószám	A tanár neve	Minősége	Képesítése	Szolg. éve		Mely tárgyakat, mely osztálybn, heti hány órában tanított?	Heti óraszám	Egyéb szolgálati beosztása
				összesen	ebben az intézet.			
19.	Székely László	h. tanár	hittan	1	1	hittan I–VIII. 2–2.	20.	A Mária-kongregáció vezetője.
20.	Szigeti Gusztáv	h. tanár	magyar, német	1	1	oszt. fön. I/A–1, magyar I/A–5, I/B–5, II/B–5, német III–3	19	I/A. oszt. főnöke
21.	Szlavonits Ferenc	h. tanár	me.-tan, term.-tan	1	1	mennyiségt I/A-3 II/A–5, II/B-6.	13 11*	A róm. kat. Majláth tanítóképző tanára. *) a tanítóképző intézetben.

Nyugalmozott tanárok :

Ferencz Gyula r. tanár. Szaktárgyai: magyar–latin–görög. Nyugalomban 1931. nov. 1 óta. Tanított 27 évig.

Mayer János r. tanár, c. igazgató. Szaktárgyai: magyar–német. Nyugalomban: 1934. szept. 1 óta. Tanított 33 évig.

Hitoktatók:

Kovács Pál ref. lelkész.

Kovács László evang. lelkész. —

Intézeti alkalmazottak:

Paltzmann Róbert titkár.

Miklós István gépész.

Salamon Lajos II. oszt. altiszt.

Portik Miklós II. oszt. altiszt.

IV.

A tanárok társadalmi és irodalmi működése.

Pataki József igazgató, Az Erdélyi róm. kat. Egyházmegyei Tanács tagja, egyháztanácsos, az Erdélyi Múzeumi Egylet r. tagja, Csikvármegye leventebizottságának tagja, cserkészliszt. — Az iskolán kívüli népművelés keretében, a róm. kat. Leányegyletben és a Kalákában tartott több ízben előadást. Cikket írt az Erdélyi Iskola és Erdélyi Tudósító c. lapokba. —

Albert Vilmos c. igazgató, városi és egyháztanácsos, az Erdélyi róm. kat. Egyházmegyei Tanács tagja, a Kat. Népszövetség helyi tagozatának ügyvezető alelnöke, a Credo-Egyesület világi elnöke. — Előadásokat tartott a Credo-Egyesület gyűlésein Széchenyiről, a Karácsonyról, a japánokról; a népművelési előadás-sorozatban a költő Zrínyiről. Írt több közérdekű cikket a Csiki Lapok és a Csiki Néplapban. —

Antal Áron c. igazgató, Csikvármegye törvényhatósági bizottságának, Csiktaploca község képviselőtestületének, a csikszeredai leventebizottságnak, a Csiki Magánjavak igazgatótanácsának tagja. A Csikszeredai Székely Lövész Egyesületnek elnöke, a Csikszcreda és Vidéke Tűzharcos Szövetség társelnöke. A katolikus írók és hírlapírók Pázmány Egyesületének tagja.

Borcsa Gergely tanár, a csiksomlyói róm. kat. iskolák pénzalapjainak pénztárosa.

Buszek Gyula tanár, csikszereda megyei város „Omvesz» és „Levente Egyesület» elnöke és Csikvármegyei Levente Egyesület bizottságának tagja. Előadásokat tartott a városi leventék számára.

Dr. Csipak Lajos tb. kanonok, országgyűlési képviselő, az Egyházmegyei Igazgatótanács tagja, az Erdélyi Párt elnöki tanácsának, Csikvármegye törvényhatósági bizottságának tagja. — Ünnepek és gyűlések alkalmával beszédeket mondott.

Pálffy Ferenc tanár, a Természettudományi Társulat rendes

tagja, az Émericana iskolaszövetkezet vezetője, a Diákkaptár csikszeredai csoport-elnöke, a IX. Hadtest Levente-Ifjuzetőképző csapat I. század parancsnoka, cserkésztsízt és mint ilyen az erdélyi kerület mb. helyettes vezetőtsíjtje, az EKE csikszéki osztályának választmányi tagja és könyvtárosa; a helyi csapadékmérő állomás megfigyelője. —

Deák Gyula tanár, előadást tartott a Katolikus Leányegyletben „Reményik Sándor, Erdély nyilvánítója” címmel.

Dr. Márkus Gábor tanár, előadást tartott a Credo Egyesületben „A hazugság bünéről” címen, a Katolikus Leányegyletben „Népünk sajátosságai a magyar népmese tükrében” címmel.

Martin Béla tanár, előadást tartott a Katolikus Leányegyletben „A vegytan a háztartásban” címmel.

Rakonczi János tanár, előadást tartott a Credo Egyesületben „Árpádházi Boldog Margit” címen, a „Katolikus Leányegyletben »Katolicizmus és új szociális rend« cím n.

Sarkadi Elek ének és zenetanár, a Csikszeredai Dal- és Zeneegylet karmestere. — Az Erdélyi Magyar Dalosszövetség igazgatósági tagja. Cikket írt és előadásokat tartott az új magyar zene népszerűsítése érdekében. —

V.

Könyvtárak, szertárak.

Intézetünkbe a következő folyóiratokat járattuk: Magyar Nyelv, Magyarosan, Irodalomtörténeti Közlemények, Természettudományi Közlemények, Erdélyi Múzeum, Buvár, Magyar Szemle, Pásztorház, Helikon, Magyar Kultúra, Katolikus Nevelés, Erdélyi Tudostól, Nouvelle Revue de Hongrie, Sorsunk, Vigilia, Magyar Szárnyak, Ifju Repülöl, Éneklöl Ifjuság.

Tanári könyvtár. Óre Pálosi László. Állomány az 1940—41. tanév végén: 7110 kötet, kb. 38.000 P. értékben. Az 1941—42. évi gyarapodás:

1. Ajándék a V. K. M.-tól 8 kötet. 2. Szerzők, egyesek ajánló doka 30 kötet. 3. Vétel 14 kötet. Összesen gyarapodás 52 kötet, kb. 506 P. értékben. —

Jelenlegi állomány 7162 kötet, kb. 38.506 P. értékben.

Ifjusági könyvtár. Órc: Rakonczi János. A könyvtár rende-

zése nagy részt már befejezést nyert. — A vezető tanár minden igyekezete oda irányult, hogy a könyvtár egész állományát az Ifjúsági Könyvtárjegyzék alapján átrendezze és főleg, hogy az ifjúság számára minél használhatóbbá tegye. A kötelező olvasmányok terén mutatkozik a legnagyobb hiány. Jelenlegi állomány 4075 kötet, kb. 16.453 P. értékben. —

Természetrajzi szertár. Óre : Pálffy Ferenc. Állománya összesen : 15726 drb. Hozzávetőleges becslés szerinti értéke : 13 986·07 P.

Új beszerzés 1941—42. tanévben : Szakkönyv és folyóirat 13 kötet 85·84 P. értékben. Úvedmények, gyorsfőzőedények 30 drb. 14·42 P. értékben. 1 kitömöt sündisznó 1 drb. 18— P. értékben. Úveges szekrény 1 drb. 50— P. értékben. Kis tanulómikroszkóp 5+1= 6 drb. 114— P. értékben. Csipetők, nagyítók, boncolótálca 7 drb. 20·90 P. értékben. Mángin készülék (Növényélettan) 1 drb. 11— P. értékben. Porseprő 1 drb. 3—P. értékben. Új beszerzés 60 drb. 317·16 Pengő értékben.

Természettani és vegytani szertár. Óre : Martin Béla. Természettani szertár állománya 251 drb. Értéke : 3774·50 P. Új beszerzés 5 drb. Értéke : 174·50 P.

Vegytani szertár állománya 70 drb. eszköz és különböző vegyszerek. Értéke 602·20 P. Új beszerzés 48 drb. eszköz és vegyszerek Értéke : 202·20 P.

Történelem—földrajzi szertár. Óre : Buszek Gyula. A következőket szereztük be a m. kir. áll. térképészeti intézet kiadványából :

a) *történelmi.* 1. Magyarország az Árpádok korában. 2. Magyarország 1570-ben. 3. Magyarország a törökbirodalom legnagyobb kiterjedése idején. 4. Magyarország a karlócai béke idejében. 5. Magyarország II. Józseftől. á 28 P. 6. Magyarország és középkora a XVI. sz. 7. Európa a XV. század II. felében. 8. Európa Nagy Károly idejében. 9. Európa 1000 körül. 10. Európa a keresztes háborúk korában. — 11. Európa 1812-ben. 12. Európa 1878-tól a világháború végéig. á 36 P.

b) *Földrajzi:* 13. Magyarország hegyrajzi fali térképe 26 P. 14. Európa hegyrajzi fali térképe 26 P. 15. Ázsia hegyrajzi fali térképe 30 P. 16. Északamerika hegyrajzi fali térképe 26 P. 17. Délamerika hegyrajzi fali térképe 26 P. 18. Ausztrália és Palesztina fali térképe 26 P. Összesen : 552 P.

Rajzszertár. Óre : Fuchs József. Állománya 307 drb. 275 pengő értékben. Gyarapodás ez évben 13 drb. 40 P. értékben.

Tornaszertár. Óre : Nagy Rezső. Állomány : az 1940—41.

évi felszerelés, amely a VKM ajándékozása folytán a következőkkel gyarapodott 20 pár siléc, 7 pár labdarugó cipő: összesen 710 P. értékben. —

Ének és zeneszertár. Óre : Sarkadi Elek. Állomány 117 drb. Érték : 2800 P.

Régiségtár és művészeti gyűjtemény. Óre : Hunyadi Mátyás. Állománya 1999 drb. 473 P. értékben.

VI.

Ifjusági egyesületek.

A Mária Kongregáció és cserkészlet. A Kongregáció vezetősege : prézes : Székely László hittanár ; prefektus Péter Gábor VIII. o. t. ; asszisztensek Elekes András VIII. o. t. Farkas Pál VII. o. t. ; könyvtáros Rácz Béla VII. o. t. és Sárosi Bálint VI. o. t. ; titkár Balázs Béla VIII. o. t. ; pénztáros Ambrus Zoltán VI. o. t. ; háznagy Ciondos Antal VI. o. t. A kongregánisták létszáma : 80.

A kongregáció munkatervét négy szakosztály keretében valósította meg. A szakosztályi összejövetelek keretében 28 előadást tárgyaltunk meg.

1. **Bangha Béla-világnézeti szakosztály** a katolikus öntudat és világnézet kialakításán dolgozott. Jelentős előadások : Krisztus Király és a Mária Kongregációk (Elekes András VIII. o. t.), Világnézet és olvasás (Péter Gábor VIII. o. t.). Milyen könyvet, napilapot, folyóiratot olvasnak környezetükben ? (Farkas Pál VII. o. t.), Szeplőtelen fogantatás és a magyar Egyház (Szabó Dezső V o. t.), A szovjet és a tudomány (Deák Gyula tanár), A fajelmélet (Elekes András VIII. o. t.), A pápák szerepe hazánk történetében (Máté József VII. o. t.), A Boldogságos Szűz Mária élete (Máté Jakab IV. o. t.), A Boldogságos Szűz Mária a tökéletesség példaképe (Benedek László VII. o. t.), A káromkodásról (Dr. Márkus Gábor tanár), Árpádházi Boldog Margit történeti alakja (Kercsó Zoltán V o. t.), Boldog Margit Gyárdonyi regényében (Máté Jakab IV. o. t.), A káromkodás büntetése (Császár Sándor IV. o. t.), Az előadás művészete (Karda Attila VI. o. t.), A csiksomlyói Segítő Máriáról (Sárosi Bálint VI. o. t.), A kongregánista imaélet (Papp Andor VII. o. t.), A szaválás művészete (Csergő Győző VI. o. t.)

2. **Xavéri szent Ferenc-missziószakosztály** missziós ismeretek

szerezését és a missziók támogatását tűzte ki célul. Az előadások közül kiemelkedik: Missziós kérdések (Szabó Dezső V. o. t.). A szakosztály 300 diákot szervezett „Jézus Gyermeksége Egyesületébe” 24 csoportban. A „Kis Hitterjesztőt” 24 példányszámban járatta. A missziók céljaira 28'05 P. adományozott.

3. Majláth Gusztáv-szociális szakosztály. Feladata volt: tanulmányozni és segíteni a katolikus szociális mozgalmat. Kiemelkedő előadások: Az Egyház szociális szerepe a történelmi korokban (Farkas Tibor VII. o. t.), A munkásvilág élete (Balogh Tibor VIII. o. t.) A munkásifjak nevelése (Jártó Gábor VIII. o. t.).

4. Vitos Mózes-néprajzi szakosztály. Munkaterülete: Magyarország, különösen pedig a székelyek életének tanulmányozása, néprajzi adatok gyűjtése. Tanulságos előadások: A tavaszi ünnepkör népi szokásai a székelyföldön (Veress László III. o. t.), A Mária Kongregáció a vallásos néprajz szolgálatában (Antal Vilmos V. o. t.) A szakosztály gyűjtését a »Határőr« c. kongregációs értesítőben tette közzé.

Az összejövetelemben elhangzott 14 szavalt és 5 énekszám.

A kongregációs lelkiélet elmélyítését szolgálta a heti gyónás. Hálás köszönettel és imával gondolunk gyóntató atyáinkra. Állandó gyóntató Sturek Emil tanár és Dobos Áron segédlelkész volt.

A lelkiélet emelését jelentette a június 14-én megtartott kongregációs avatás is, amelyet *Dr. Csipak Lajos* régens végzett. Kongregációnk 30 új taggal szaporodott. Az avatással kapcsolatban XII. Pius pápa püspökségének 25 éves jubileumát is megünnepeltük. Ez alkalommal előadtuk *P. Kerling János S. J.* „Szavonai kis szabó” című színművét. Az előadás előtt *Biró Ferenc* főesperes XII. Pius pápát méltatta. Szavalt László János IV. o. t.

Kongregációnk a csiksomlyói pünkösdi búcsú alkalmával a székely diákkongregációk vezetőit magisztrátusi gyűlésre hívta össze, amelyen megalakítottuk a székely körzetet Csikszereda központtal. E körzethez tartozik **C s i k s z e r e d a**, Kézdivásárhely, Székelyudvarhely, Gyergyószentmiklós, Marosvásárhely, Szászrégen, Kolozsvár.

A 186. sz. »Csaba« cserkészcsapat munkája. A cserkészlet léte feletti viharok és a nagyobb fiuknak levante munkája nagyban befolyásolta a cserkészmunkát. Mindezek ellenére is a cserkészlet a kisiúk birodalmában hódított ebben az évben is. A cserkészlet vezetősége: parancsnok Székely László hittanár, cserkész-törzsiszt Pataki József igazgató, cserkésztsiszt Pálffy Ferenc tanár, Miklós Nándor VIII. o. tanuló, a kisiúk rajzvezetője Sárosi Bálint

VI. o. t. A cserkészek létszáma 82. (Ebből kisfiu cserkész : 30). A kisfiu cserkészek 3 örsben dolgoztak (Szent Imre-, Nagyasszony-, Krisztus Királyörs). Átvették az ujoncpróbát. A cserkészek közül jízencgyen résztvettek a beszteccsi örsvezető táboron. A külső munkánál meg kell említenünk a karácsonyi betlehemes játékot és az avatással kapcsolatban előadott „Mese a táborról“ című cserkészszínművet. Az avatást június 4-én Urnapján tartottuk, amelyen jelen volt *Puskás Lajos* kerületi elnök is.

Önképzőkör. Az önképzőkör *Dr. Csipak Lajos* vezetésével alakult még 1942. október elején. Az alakuló gyűlésen a gimnázium VII. és VIII. osztályú tanulói vettek részt, mint rendes tagok, de a többi gyűlésen az V.—VI. osztályú tanulók is ott voltak, mint pártoló tagok, azonban ők is minden irányban dolgozhattak. Az alakuló gyűlésen a vezető tanár fölvázolta az Önképzőkör munkaprogramját, majd megtörtént a tisztikar megválasztása. Elnök lett: *Jártó Gábor* VIII. o. t., főjegyző: *Csöti Géza* VIII. o. t., aljegyző: *Konrád Kálmán* VII. o. t., majd ennek halála után: *Máthé József* VII. o. t., titkár: *Elekes András* VIII. o. t., pénztáros: *Dézszy Zoltán* VIII. o. t., bírálbizottsági tagok: *Balogh Tibor*, *Péter Gábor* VIII. o. t., *Lovics Árpád* és *Farkas Pál* VII. o. t.

Az Önképzőkör az ifjuság másirányú nagy elfoglaltsága miatt csak 6 rendes és 1 diszgyűlést tartott. A diszgyűlést az ifjuság ünnepén, március 15.-én rendezte, amelyen nagy közönség és az egész ifjuság jelenlétében az Önképzőkör elnöke méltatta a nap jelentőségét.

A rendes gyűléseken lehetőleg egységes, átgondolt programot igyekeztünk összeállítani, amikor különösen egy-egy, az iskolában kevésbé tárgyalt íróról, költőről emlékeztünk, méltattuk munkásságát, idéztünk műveiből, szavaltunk verseiből. Ezzel iparkodtunk az iskolai irodalmi ismereteket bővíteni. A gyűléseken elhangzott 6 önálló irodalmi, társadalmi, történelmi szabadelőadás és 6 ugyanilyen jellegű felolvasás. A 6 szabadelőadásból kiemelkedett: 3, a felolvasásokból: 1.

21 szavalatot hallott a kör, amelyek közül megdicsért 8-at.

Cyenge termés, de reméljük, hogy a jövő többet és jobbat fog felmutatni.

Intézetünk »Americana« iskolaszövetkezete és a Diákkaptár. Működésének ötödik évében is minden erejével tovább szolgálta célját: az ifjuság gazdasági nevelését, összefogását és iskolai szükségleteinek beszerzését. Az iskola többi ifjusági egyesületének támogatása mellett 50 P.-vel hozzájárult az ifjuság rádiójának beszerzéséhez, 25

szorgalmas tanulót 2—2 Pengős üzletrésszel jutalmazott és kísérletképen megindította a szegényebb tanulóknak kölcsön-tankönyvekkel való támogatását s e célra 222 P. értékben tankönyveket ajánlott föl.

A központ jóvoltából igen értékes 33 kötetes szövetkezeti könyvtár állott az érdeklődők rendelkezésére.

A szövetkezet tagjainak száma 147, akik 155 drb. üzletrészt jegyeztek. A tagok által választott igazgatóság élén Elekes András VIII. o. t. állott, a felügyelőbizottság elnöke Péter Gábor VIII. o. t. volt. A fiztviselői kar tagjai: Horváth Tibor VIII. o. t. (ügyvezető) Farkas Pál VII. o. t. (h. ügyvezető), Gondos Antal VI. o. t. (könyvelő), Ambrus Zoltán VI. o. t. (pénztáros), Csergő Győző VI. o. t. (főüzletvezető) és Rafain Gábor IV. o. t. (könyvtáros) buzgón teljesítették kötelességeiket. A szövetkezet üzleti forgalma is megközelítette az elmúlt évi eredményt.

A szövetkezettel szoros együttműködésben működött a gimnázium **1518 sz. Diákkaptára.**

A múlt nyár folyamán kifejtett eredményes munka jutalmául levante-puskát kapott ajándékba egyik kaptáros a Földmivelésügyi Miniszteriümtől. — Május hónapban meglátogatta a kaptárosokat *Kiss István* tanár úr, a DK. Szövetség főtitkára és *Dr. Gáspárdy Sándor* kerületi elnök úr is. Sajnos a takarékbetét gyűjtés munkájába csak a III. IV. és V. osztályok kapcsolódtak be. — Igen szép eredményt ért el azonban a II.—III. oszt. *Martin Béla* tanár úr irányítása mellett a cipőgyűjtő akcióban, amelynek folyamán 1086 pár használt cipőt gyűjtöttek össze.

Sportkör. A sportkörnek a következő szakosztályai működtek: torna, sí, vívás és labdarugás. A torna szakosztály rendszeres edzéseket tartott az első félévben, versenyezni azonban nem tudott, mert a verseny kiírások nem érkeztek meg.

Síszakosztályunk rendezésében került lebonyolításra febr. 7., és 8-án a marosvásárhelyi tankerület KISOK sibajnokságai, melyen 32 versenyzőt indítottunk, akik közül többen szép eredményeket értek el. Külön ki kell emelni Balogh Barna VII. o. t. működését, akinek törekvéseit a KISOK is biztatónak találta és őt, valamint Balogh Alfonz VI. o. t. Mátraházára sítáborozásra is elvitte. A tankerületi bajnokságon a gimn. csapata a III. helyen végzett. — Sífelszrelésünk 10 pár sível gazdagodott a KISOK jóvoltából.

Vívó szakosztályunknak 20 működő tagja volt, akik nagy igyekezettel fogtak a vívás elsajátításához.

Labdarugó szakosztályunk egy barátságos mérkőzést játszott a helybeli tanítóképző csapatával.

Február hó 7—8-án megtartott tankerületi siverseny helyezései :

II. *Korosztály.* Ugrás. 2. Pál Sándor (kis ezüst).

Lesiklás. 3. Pál Sándor (kis ezüst), 4. Biró Zoltán (nagy bronz)
6. Timár József (kis bronz)

Futás. 5. Biró Zoltán (kis bronz).

III. *Korosztály.* *Lesiklás.* 3. Firidi Lajos (kis ezüst), 6. Kánya István (kis bronz).

Futás. 5. Firidi Lajos, 8. Deáky Pál, 9. Mezei Zoltán, 10. Orbán Lóránt (kis bronz érmet kaptak.)

IV. *Korosztály.* *Összetett:* 2. Balogh Barna (nagy ezüst).

Mülesiklás. 3. Balogh Barna (kis ezüst).

Futás. 5. Balogh Barna (nagy bronz), 7. Darvas Béla (kis bronz), Albert Pál (kis bronz).

Futó csapat: 3. Tagjai: Balogh Barna, Darvas Béla, Albert Pál, Balogh Tibor (kis ezüst).

Lesiklás. 8. Balog Alfonz, 10. Balogh Barna (kis bronz).

Aerokör. Folyó év február 1-én megalakult iskolánkban a »Sasok« Ifjúsági Aerokör, melynek célja a repüléssel kapcsolatos ismeretek terjesztése elméleti és gyakorlati úton; a repülés szolgálatára alkalmas ifjúság gondos kiválasztása, továbbképzésük előmozdítása és általában a repülés széleskörű ismeretelése és megkedveltetése. — Az aerokör Martin Béla tanár vezetése mellett a kezdeti nehézségek miatt, különösen a műhelyterem hiánya volt érezhető, csak 10—12 tanulónak tudott munkaalkalmat nyújtani, de így is tapasztalható volt az ifjúság érdeklődése. Kedvezőbb körülmények között szép eredménnyre lehet kilátásunk. Az eddigi munkák inkább csak tanuló-modellek építésére szorítkoztak. Kézügyességével különösen kitűnt: Stefán György III. o. tanuló és Szabó Dezső, valamint Szokoly Vajk V. o. tanuló. A kör ifjúsági elnöke ebben az iskolai évben Albert Pál VI. o. tanuló volt.

Sakkkör. Az ifjúsági sakkkör dr. Márkus Gábor tanár vezetésével 1941. okt. 18-án alakult meg 35 taggal az V—VIII. osztályból. A tagok a következő tisztikart választották: Horváth Tibor VIII. oszt. tan. elnök, Konrád Kálmán VII. oszt. tan. titkár, Farkas Pál VII. oszt. tan. szertáros, Balázs Béla VIII. oszt. tan. pénztáros. Fájdalmas veszteség érte a sakkkört Konrád Kálmán titkár halálával (1941. dec. 1.), akinek buzgó munkássága nagyban hozzájárult a sakkkör tevékeny működéséhez. Havi 2 összejövetelt tartottunk. Az összejövetelek alkalmával a Mária Kongregáció rendelkezésünkre bo-

csátotta sakk-készleteit, ezért Székely László hittanár, prézes úrnak ez úton mondunk hálás köszönetet. Április hóban házi versenyt rendeztünk 11 résztvevővel. Az első díjat Csergő Győző VI. oszt. tan., a második díjat Horváth Tibor VIII. oszt. tan. nyerte, harmadik helyezett György Béla VI. oszt. tan. lett. A vezető tanár elméleti oktatást is nyújtott a tagoknak. Minthogy ez az év volt a kör működésének első éve, nagy teljesítmények még nem voltak várhatók a tagok részéről, de lelkes igyekezetük máris a jövőbeli szép fejlődést sejteti játék-tudásukban. —

VII.

Rendkívüli tárgyak.

Karének és egyházi ének. Tanította: *Sarkadi Elek*. A karéneket heti 2 órában tanítottuk. Amint a múlt esztendőben, úgy az 1941—42. tanévben is énekarunk munkáját a magyar muzsika szeretete és népszerűsítése jellemezte. Gyermek és fiú-vegyeskarunk műsorszámait főleg Kodály Zoltán, Bartók Béla, Bárdos Lajos, Halmos László karművei voltak. Az intézet kápolnájában tartott istentiszteletekre heti egy órában (pénteken d. u. 3-tól 4-ig) készültek a növendékek. Az énekkend anyagát mindenkor Harmat-Sik: »Szent vagy Uram« c. gyűjtemény képezte.

Gyorsírás.

Vezető tanár: *Rakonczai János*.

V. o.	Burda Zoltán	jó
	Cseke Dezső	jeles
	Szabó Dezső	jeles.
VI. o.	Csergő Győző	jeles
	Darvas István	jeles
	Élthes Ferenc	jeles
	Karda Attila	jeles
	Györgypál Gábor	jeles.

Vivás.

Tanította: *Réthy Ferenc*.

II. o.	Jakab Lajos	jó
	László Tibor	jó
III. o.	Borbáth Géza	jó
	Fenke Ferenc	jó
IV. o.	Ferenc Attila	jó
	Fodor Sándor	jó
	Karda Tibor	jó
	Nagy István	elégséges
	Péter Ferenc	jó
V. o.	Orbán Loránt	jó
	Szokolay Vajk	jeles.

VIII.

A tanulók névjegyzéke és érdemsorozata.

1 = jeles, 2 = jó, 3 = elégséges, 4 = elégtelen. i = internátus.

I/A osztály.

Osztályfőnök : Szigeti Gusztáv.

A tanuló neve és vallása ismétlő-c? internátusban lakik-c?	Magaviselet	T a n t á r g y a k										All. tan. eredmény	Rendszerlet	Tandíjkezdmény		
		Hittan	Magyar	Földrajz	Latin	Róman	Természettajz	Menyiségian	Rajz	Tesnevelés	Szépíráás				Ének	
Amberboi József i.	1	3	3	2	3	3	3	3	3	2	3	1	2	3	1	1/2
Ambrus István	1	2	1	3	3	3	2	3	2	2	2	2	1	3	1	1/2
Antalka Jakab i.	1	1	1	2	2	1	1	2	2	1	2	2	1	2	1	
Bardócz György	1	2	1	1	2	1	2	3	1	2	2	3	2	1		1/2
5 Bathó Forró László ref.	1	2	3	3	4	2	3	3	3	3	3	3	4	2		
Berényi B. András	1	1	1	3	2	2	2	1	1	1	2	2	2	1		
Biró Dónát i.	1	2	3	3	3	3	3	3	2	2	3	3	3	1		
Bodó Gábor i.	1	3	3	3	2	3	2	3	3	2	3	3	3	2		
Boga Bálint i.	1	1	3	3	3	3	3	3	1	2	3	3	3	2		
10 Boncsina Szilveszter	1	3	3	3	3	3	4	3	3	2	3	3	4	3		
Bors Ábrahám i.	1	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3	3	3	2		
Csedő Károly	1	1	2	3	2	3	3	2	3	2	3	2	3	1		
Dobos K. Árpád	7	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1		1/2
Fazakas Sándor i.	1	1	2	3	2	3	2	3	2	2	3	3	3	1		
15 Fejér Sándor i.	1	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3	3	3	2		
Ferencz Endre i.	1	2	2	1	2	2	2	2	2	2	3	3	2	1		
Fodor Imre	1	1	1	3	2	3	2	2	2	2	3	3	3	1		
Geréd Ignác i.	1	2	3	3	2	3	3	2	2	2	2	2	3	1		
Hajdu Zoltán i.	1	1	2	2	2	2	3	2	1	2	2	2	2	1		
20 Holló Béla	2	3	3	3	3	3	3	4	3	2	3	3	4	3		
Holló Gábor	1	3	3	3	3	3	3	4	2	2	2	1	4	2		
Holló Zoltán	1	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3	3		
Imets Zoltán i.	1	2	3	3	3	3	3	4	2	3	2	3	4	1		
Jánossy László i.	1	3	2	2	3	2	2	3	1	1	2	2	3	1		
25 Kassay Lajos i.	1	3	3	3	3	3	3	3	2	1	2	3	3	1		

A tanuló neve és vallása ismétlőre? internátusban lakik-e?	Magaviselet	T a n t á r g y a k										Ált. tan. eredmény	Rendszertel	Tandíjkezdmény		
		Hittan	Magyar	Földrajz	Latin	Rómán	Természettaj	Mennyiségtan	Rajz	Testnevelés	Szépírá				Ének	
Kiss Pál	i.	1	1	2	1	2	2	1	2	2	1	1	1	2	1	1/4
Kocsis Mihály cv.		1	2	1	1	2	2	2	2	2	1	2	3	2	2	1
Kosza István	i.	1	3	3	2	2	2	3	3	1	2	3	3	3	2	
Ladó Ferenc	i.	2	3	3	4	3	3	3	3	3	2	3	3	4	3	
30 Lajos Imre		2	3	3	3	3	3	2	3	2	3	3	3	3	2	
Lukács József	i.	1	2	2	2	1	2	2	2	2	2	3	3	2	1	
Lux István		1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	2	2	1	
Máthé Imre	i.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1/4
Mátyás József	i.	1	2	2	3	3	3	2	2	1	fm	3	2	3	1	
35 Mihálykó Imre		1	2	2	3	2	3	3	3	3	1	3	2	3	1	1/2
Miklós István		2	2	4	4	3	3	3	4	2	3	3	3	4	3	
Miklóssy László	i.	1	2	3	2	2	3	2	3	2	2	3	2	3	2	
Nagy László		1	2	2	3	4	3	3	3	2	2	3	3	4	1	
Németh Sándor	i.	1	1	2	3	3	2	2	2	2	2	2	3	3	1	
40 Nyáguj Mihály	i.	1	1	2	2	3	1	2	2	1	1	2	2	2	1	
Pál Gábor		1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	1	1	1	1/2
Péter András	i.	1	2	2	2	2	2	2	3	1	2	2	2	2	1	
Puskás Lajos		2	2	3	2	3	3	2	3	2	2	3	3	3	3	
Ráduly András	i.	1	1	2	2	2	2	2	1	2	1	2	1	2	1	
45 Richter Zoltán	i.	1	2	1	3	3	3	3	3	3	2	2	3	3	1	
Salamon Albert		1	1	1	3	2	3	3	3	1	2	3	2	3	1	1/2
Sebők Ödön	i.	1	2	3	3	3	3	2	3	2	2	2	3	3	1	
Skovrán Attila	i.	1	1	1	1	2	1	2	2	2	1	2	2	2	1	1/2
Szakács István	i.	1	2	1	2	1	2	2	1	2	1	1	2	2	1	1/4
50 Szép Bálint	i.	2	3	4	4	4	3	3	4	3	2	2	3	4	3	
Szokolay Örs ref.	i.	1	2	1	2	3	3	2	3	2	1	2	3	2	1	
Szopos Áron	i.	1	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3	2	3	2	
Tamás László	i.	1	2	2	2	3	3	3	3	1	2	2	1	3	1	
Táncos Frigyes	i.	1	1	2	3	2	2	3	3	2	2	2	3	3	1	
55 Tóth György	i.	1	3	2	3	2	3	3	3	2	2	2	3	3	1	
Vaszi Sándor		2	3	4	3	3	3	3	3	2	2	2	2	4	2	
Vitos Domokos		1	3	3	3	4	3	3	3	3	2	3	3	4	1	
Vitos István	i.	1	2	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	1	

Kimaradt: Balogh Csábor József, Kánya László.

I./A osztály.

Osztályfőnök : Szigeti Gusztáv.

A tanuló neve és vallása isméllő-e? internátusban lakik-e?	T a n t á r g y a k										Ált. tan. eredmény	Rendszertel	Tandijkedvezmény	
	Hittan	Magyar	Történelem	Földrajz	Latin	Román	Természettud.	Mennyiségtan	Rajz	Tesztnevelés				Szépíráás
<i>M a g á n t a n u l ó k:</i>														
Ambrus Károly	3	1	—	2	2	3	1	2	1	2	1	2	3	—
Beke Gábor	3	2	2	2	—	—	2	2	2	2	2	2	2	—
Csiszér Bálint	2	2	—	2	3	3	3	2	2	3	2	2	3	—
Demeter Béla	3	3	3	3	—	—	3	3	3	2	3	3	3	—
5 Györpál Lajos	1	3	2	2	—	—	3	3	1	2	2	3	3	—
Hadnagy József	3	3	3	3	—	—	3	2	3	2	3	3	3	—
Imre Sándor	2	2	2	2	—	—	2	3	2	2	3	3	2	—
János István	3	3	3	3	—	—	3	1	3	3	2	3	3	—
Kopacz István	1	2	—	2	3	2	3	1	3	3	3	2	3	—
10 Ladó Lajos	2	2	1	2	—	—	3	3	3	1	3	3	3	—
Máthé Tamás	2	2	3	2	—	—	2	2	2	2	2	2	2	—
Mihály Sándor	3	2	3	3	—	—	3	3	3	3	3	3	3	—
Nagy Béla	3	3	3	3	—	—	3	3	2	3	2	3	3	—
Pál Ignác	3	2	3	3	—	—	3	3	2	2	3	3	3	—
15 Pál Zoltán	2	4	—	3	3	3	3	3	3	3	2	3	4	—
Péter Ernő	3	4	—	2	3	3	2	3	2	3	3	2	4	—
Varga Alajos	3	2	3	3	—	—	2	1	3	3	3	2	3	—
Xántus Géza	1	3	—	4	3	3	3	2	3	3	3	4	—	—
Fényes Mária	3	1	—	2	2	3	2	2	2	3	1	2	3	—

I/B osztály.

Osztályfőnök : Rakonczai János.

A tanuló neve és vallása isméltő-e? internátusban lakik-e?	T a n t á r g y a k											Ált. tan. eredmény	Rendszerezet	Tandíjkezdvezmény		
	Magaviselet	Hittan	Magyar	Földrajz	Latin	Róman	Természettajz	Mennyiségtan	Rajz	Testnevelés	Szépíráás				Ének	
András Lajos	2	3	3	3	4	3	2	3	3	2	3	3	4	2		
Antal György	i.	1	2	2	3	2	3	3	3	2	2	2	2	3	1	
Antal János	i.	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1/4
Antal László	i.	1	1	3	3	3	2	2	2	2	3	2	2	3	1	
5 Antal Zoltán		1	2	2	2	3	2	2	2	2	2	2	2	2	1	
Bálint Mihály	i.	1	2	3	3	3	2	3	2	1	2	2	2	3	1	
Beke Domokos	i.	1	2	1	2	2	2	2	2	1	2	1	2	2	1	1/4
Beke János	i.	1	2	2	2	2	2	2	3	2	2	2	2	2	1	
Bocskor Ignác	i.	1	1	2	3	2	2	2	3	2	1	2	1	3	1	1/2
10 Bodor Márton	i.	2	2	3	3	3	3	2	2	3	3	3	2	3	1	
Bodó P. András	i.	1	2	3	3	3	3	2	3	2	3	3	3	3	1	1/2
Boga Ernő	i.	1	2	3	3	3	2	3	3	1	2	3	2	3	1	1/2
Boga Mihály	i.	1	1	2	2	2	2	2	3	1	2	1	2	2	1	1
Bors Balázs	i.	1	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	3	3	2	
15 Botár Gáspár	i.	1	1	3	3	3	3	2	3	2	2	2	3	3	1	1
Both Emil	i.	1	1	3	3	3	3	3	2	1	1	1	3	1		
Burján György		1	2	3	3	4	3	3	3	3	2	2	3	4	2	
Csedő Pál		2	1	4	3	4	3	4	3	2	2	3	2	4	2	
Csiszár Gyula	i.	1	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	2	
20 Csiszer Lajos	i.	1	3	3	3	4	3	3	3	2	3	3	3	4	2	
Csiszer László		2	3	4	3	4	3	3	4	3	2	3	3	4	2	
Csorba Béla		1	3	3	3	3	3	3	4	3	2	2	3	4	2	1/2
Domokos Imre		1	1	1	2	1	3	2	2	2	1	1	1	2	1	
Erőss Péter	i.	1	1	3	2	3	2	3	2	3	3	2	2	3	1	
25 Ferenc István		1	2	3	3	3	3	3	4	2	1	3	2	4	2	
Gáspár András		1	2	2	2	2	2	3	2	2	1	2	1	2	1	
Gáspár Béla	i.	2	2	4	4	4	3	3	3	2	2	3	3	4	2	
Gondos Sándor		1	3	3	3	3	3	2	3	2	2	3	2	3	1	
Imets Dénes	i.	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1/1
30 Jónás Béla		2	3	3	3	3	3	3	4	2	1	3	1	4	2	
Kalamár Lajos	i.	1	2	3	3	2	3	3	3	3	1	2	2	3	1	1/4
Kasza István	i.	2	3	3	3	3	3	3	4	1	2	2	3	4	2	
Kozma Elmér		2	3	3	3	3	3	3	4	3	2	2	2	4	3	
Kóródy Imre	i.	1	1	2	2	2	2	1	3	1	3	2	2	2	1	
35 Kristó András		1	2	2	2	2	2	2	2	3	3	2	2	2	1	1
László Ferenc		2	3	4	3	4	3	3	4	3	3	3	2	4	2	1/2
Magyar Sándor		2	3	3	3	4	4	3	4	3	1	3	3	4	2	

A tanuló neve és vallása isméltő-e? internátusban lakik-e?	Tantárgyak											Áll. tan. eredmény	Rendszertel	Tandíjkezdmény	
	Magaviselet	Hittan	Magyar	Földrajz	Latin	Román	Természettan	Mennyiségtan	Rajz	Tesztelés	Szépíráás				
Marthy Mihály	1	1	2	2	2	2	2	1	1	2	2	1	2	1	
Mihály Jenő	1	2	3	3	3	3	2	3	1	2	2	2	3	1	
40 Miklós Ciáspár	1	3	3	3	3	3	3	3	1	1	2	2	3	1	
Nagy Galaci András i.	2	3	4	3	3	3	3	4	2	fm	3	3	4	2	
Olti Ferenc i.	1	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3	3	3	1	
Orbán László	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1	2	1	3	2	
Pap T. Vilmos i.	2	1	3	2	2	1	2	2	2	1	3	2	2	2	
45 Pál Joákim i.	1	2	3	3	3	3	2	2	1	1	3	3	3	1	1/2
Péter Márton i.	1	2	3	2	3	2	3	2	1	2	2	3	3	1	
Porkoláb Ciábor	1	2	3	3	3	2	2	3	2	1	2	2	3	1	1/2
Rancz László	1	1	3	2	3	3	2	2	2	1	3	3	3	1	1/2
Sípos Tibor	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	2	2	2	1/1
50 Szabó Zoltán ág. hitv. cv.	1	2	3	3	2	3	3	3	3	3	3	2	3	1	
Szakács Árpád	1	3	4	3	3	3	3	3	2	2	3	2	4	1	
Szilágyi Tibor ref.	1	1	2	3	2	2	2	3	2	2	2	2	3	1	1/2
Szőcs László	2	3	4	3	4	3	4	4	3	2	3	2	4	2	
Szőcs Péter	1	2	2	2	2	2	3	3	2	2	2	2	3	1	1/2
55 Takács István ref.	1	1	1	1	1	2	1	3	1	1	1	1	2	1	
Tankó Péter i.	2	3	4	3	4	3	3	4	2	2	2	2	4	2	
Tamás András i.	1	1	2	2	1	2	2	3	2	3	2	2	2	1	
Tersztyánszky Sándor	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Urkon Béla i.	2	3	4	4	4	3	3	4	2	3	3	3	4	3	
60 Váta Lajos	2	3	4	4	4	3	3	4	3	2	3	3	4	2	

Meghalt : Simon Imre.

II/A osztály.

Osztályfőnök : Fuchs József.

A tanuló neve és vallása ismétlő-e? internátusban lakik-e?	Magaviselete	Tantárgyak									Ált. tan. eredmény	Rendszertel	Tandíjkezdmény	
		Hittan	Magyar	Földrajz	Latin	Román	Természettan	Mennyiségian	Rajz	Testnevelés				Ének
Ambrus Miklós	i.	1	2	3	3	3	2	2	3	2	2	3	1	
Antal József	i.	1	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3	1	
Ágoston Ágoston	i.	1	2	2	3	3	2	2	3	3	3	1	3	3/4
Balázs Ferenc		1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	3	2
5 Balogh Elemér	i.	1	1	1	2	3	2	2	2	1	2	1	2	3/4
Balogh Imre	i.	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	1/4
Balog János	i.	1	3	3	3	3	2	2	3	1	2	3	2	1/2
Bara Béla	i.	1	1	2	2	2	3	2	2	2	1	1	2	1
Bálint Lajos	i.	1	1	1	1	1	1	2	1	1	2	3	1	1
10 Botár László		1	1	2	2	2	1	2	2	1	1	3	2	1
Biró Zoltán		1	3	2	2	3	1	2	3	3	1	1	3	3/4
Csató Gyábor		1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	1/2
Deák György	i.	1	2	3	3	3	3	2	3	2	1	3	3	1
Demeter Béla	i.	2	3	3	3	3	3	4	3	3	3	3	4	2
15 Domokos Gyula		1	2	3	3	3	3	3	3	2	2	2	3	1/2
Erdély András	i.	1	1	2	3	2	2	2	3	2	2	1	3	3/4
Ferencz Gyábor		1	1	2	2	2	1	2	2	2	3	3	2	1
Fridi Lajos		1	3	3	3	3	2	2	3	2	1	2	3	1
Frenkó József	i.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3/4
20 Fülöp Imre		1	1	2	2	2	3	3	3	2	2	3	3	1/2
Gyábor Zakariás	i.	1	3	3	3	3	3	3	3	1	3	3	3	1
Gál Álmos	i.	1	1	1	2	2	1	2	2	2	3	1	2	1/2
Gál József	i.	1	1	2	2	2	2	2	2	2	3	3	2	1
Györfpál András	i.	1	1	2	3	3	2	2	2	1	2	3	2	3/4
25 Helwig Vilmos ev.		1	1	1	1	1	1	1	2	1	2	1	1	1
Incze Zoltán		2	3	3	3	3	3	3	3	2	1	2	3	1
Karácsony János		1	2	3	3	2	2	3	2	2	1	2	3	1
Kató Károly	i.	1	2	3	3	4	3	3	4	3	3	2	4	2
Kánya Lajos	i.	2	1	1	2	2	1	1	2	2	3	2	2	3/4
30 Kelemen Béla	i.	1	1	3	3	3	3	2	3	2	2	3	3	1
Kiss Ernő	i.	2	2	3	3	4	3	3	4	3	1	1	4	2
Kömény Pál	i.	1	3	2	3	3	2	2	3	2	3	1	3	3/4
Léstyán József		1	3	3	3	3	2	2	3	2	2	3	3	1
Ladó Lajos		1	1	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3/4
35 Mihály Gyergely	i.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	1
Miklós Sándor		2	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	1
Mezey János		1	1	3	3	3	2	2	3	2	2	1	3	1/4

A tanuló neve és vallása ismétlő-e internátusban lakik-e?	Magaviselet	T a n t á r g y a k										Ált. tan. eredmény	Rendszerlet	Tandíjkezdvezmény		
		Hittan	Magyar	Földrajz	Latin	Róman	Természettaj	Mennyiségtan	Rajz	Tesztelés	Ének					
Molnár László	i.	1	2	2	3	3	3	3	3	2	2	3	3	1		
Molnár Tibor	i.	1	2	3	3	3	1	3	3	2	1	2	3	1		
40 Nagy Odön ref.		1	2	3	3	2	3	4	3	2	2	3	4	1		
Orbán László		1	1	1	1	1	1	1	1	1 _{fm}	1	1	1	1		
Pál Dávid	i.	1	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3	3	1	1/4	
Rácz József	i.	1	2	2	3	3	2	2	3	1	2	2	3	1		
Róth Márton	i.	2	3	4	3	4	3	3	4	3	1	3	4	2	1/2	
45 Salamon András	i.	1	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	1		
Salló Béla		2	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	1		
Salló Zoltán		1	1	3	2	3	1	3	3	1	2	2	3	1		
Szabó Ákos	i.	1	2	3	3	3	2	3	3	3	2	3	3	1		
Szabó Béla	i.	2	2	3	3	4	3	3	3	2	2	3	4	2		
50 Szakács Elemér	i.	2	3	4	3	4	3	4	4	3	2	3	4	3		
Timár József		1	1	2	2	3	3	3	3	2	2	3	3	1	1/2	
Ugron Béla	i.	1	1	1	3	3	2	2	3	1	2	2	3	1		
Veress László	i.	1	2	3	3	2	2	2	3	2	1	2	3	2		
Xántus László		1	3	3	3	3	3	3	3	3	1	3	3	1		
<i>Magántanulók :</i>																
Györpál Lajos		—	3	3	3	3	—	3	4	2	2	3	4	—		
Máthé Tamás		—	3	3	3	3	—	3	3	3	2	3	3	—		
Pál Ignác		—	3	3	3	3	—	3	4	3	2	3	4	—		
Gyenge Kálmán		—	3	3	3	3	2	3	3	2	3	3	3	—		
5 János István		—	3	4	3	3	3	4	3	4	3	3	4	—		
Tőke János		—	2	2	3	3	3	2	3	3	3	3	3	—		
Ferencz József		—	4	4	4	3	3	3	4	2	3	3	4	—		
Kopacz István		—	1	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3	—		
Pál Zoltán		—	3	2	3	3	2	3	2	2	2	2	3	—		
10 Xántus Géza		—	3	3	2	3	3	3	3	1	3	3	3	—		
Szántó Borbála		—	2	2	2	2	—	2	2	1	2	3	2	—		

Kimaradt : Páll Gábor.

II/B osztály :

Osztályfőnök : Buszek Gyula.

A tanuló neve és vallása ismétlő-e? internátusban lakik-e?		T a n t á r g y a k										Ált. tan. eredmény	Rendszeret	Tandíjkezdmény	
		Magaviselet													
			Hittan	Magyar	Földrajz	Latia	Román	Természettajz	Mennyviségian	Rajz	Testnevelés				Ének
		1	1	3	3	3	2	3	3	3	1	3	3	1	1
Albert Antal	i.	1	1	3	3	3	2	3	3	3	1	3	3	1	1
Ambrus Árpád	i.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1/2
András Antal	i.	1	2	2	3	3	2	2	3	2	3	2	3	1	1
<i>Antal Dénes</i>	i.	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1/2
5 Balló István		1	2	4	2	2	3	3	3	2	2	3	4	1	1
Bartalis András		1	2	3	3	2	2	3	3	3	2	3	3	2	1/2
Bartalis Béla	i.	1	2	2	3	2	2	2	3	2	3	3	3	1	1
Bartalis Lajos		1	3	3	3	2	3	3	3	1	2	3	3	2	1
Bálint Károly	i.	1	3	4	3	3	3	3	3	2	3	3	4	2	1
10 Beke Gábor	i.	1	2	2	2	3	2	2	3	1	2	3	3	1	1
Benkő László	i.	1	1	3	2	3	2	1	3	1	fm	3	3	1	1
Biró Károly	i.	2	2	2	3	2	2	3	3	2	1	3	3	1	1/4
Botár László		1	1	2	2	1	2	2	2	1	1	1	2	1	3/4
Buszek Károly.		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
15 Csáki Károly	i.	1	1	3	3	3	3	2	3	1	1	2	3	1	1
Dávid Gyula		1	1	3	2	2	2	3	3	3	3	2	3	1	1
Dávid László		1	1	3	3	2	3	2	3	3	2	3	3	1	1
<i>Dima József</i>		1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	3/4
Duka József	i.	1	1	3	3	2	3	2	3	2	1	3	3	1	1
20 Fejér Ákos	i.	2	2	2	3	2	2	2	3	1	1	2	3	2	1
Ferenczi Tibor		2	3	3	3	3	1	3	3	2	1	2	3	2	1/2
Ferencz Lajos	i.	1	1	2	2	1	1	1	2	1	1	3	2	1	1
Ferencz Vilmos	i.	1	1	2	3	2	2	3	3	2	3	1	3	1	1
Fodor Aladár		2	4	4	3	4	2	3	4	2	3	3	4	2	1
25 Földes József		2	3	3	3	3	3	3	4	2	2	3	4	3	1
Gál Elemér		2	1	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3	2	1/4
Gál Ignác		1	1	2	1	2	2	1	1	2	2	2	2	1	3/4
Gyertyánffy Bálint		2	3	3	3	3	3	3	4	3	fm	2	4	2	1
Gyórfi András		1	1	2	1	3	2	2	2	1	2	2	2	1	1
30 Imre Károly		2	3	3	3	3	2	3	3	2	fm	3	3	2	1
Imre Sándor		2	2	3	3	3	3	2	3	3	3	3	3	2	1
Jakab Lajos		2	1	3	3	2	1	3	3	3	2	1	3	2	1
Kalamár Gábor		1	1	3	3	3	2	3	2	2	2	3	3	1	3/4
Kiss Elemér	i.	1	1	1	1	1	1	2	2	2	1	2	2	1	3/4
35 Kovács Imre	i.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
<i>Kovács József</i>	i.	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2	1	1	1
Ladó László		2	3	4	3	2	2	3	3	1	2	3	4	1	1

A tanuló neve és vallása ismétlőd-e? internátusban lakik-e?	T a n t á r g y a k										Alt. tan. eredmény	Rendszertel	Tandijkedvezmény	
	Magaviselet													
		Hittan	Magyar	Földrajz	Latin	Román	Természettan	Menyiségtan	Rajz	Tesztevelés				Ének
László Tibor	1	2	3	3	3	2	3	3	3	2	2	3	2	
Mihály Sándor	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	
40 Nagy Béla	1	2	3	3	3	2	3	3	2	1	3	3	2	
Nagy Imre	2	3	3	3	3	2	3	3	1	2	2	3	1	
Nagy István	1	1	1	1	1	1	2	2	2	m	2	2	1	^{3/4}
Péter Árpád	1	2	4	3	3	3	3	3	2	2	3	4	2	
Salló György	1	1	2	3	2	2	3	2	2	2	3	3	2	
45 Salló Károly	2	3	4	3	2	3	3	3	3	3	3	4	2	
Szabó Lajos	1	3	3	3	3	3	2	3	2	1	3	3	2	
Szász Rezső i.	1	1	2	2	2	2	2	2	1	2	3	2	1	^{1/2}
Székesi Koncz László i.	1	2	4	3	3	3	3	3	2	2	3	4	1	
Székesi Sándor i.	1	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3	3	1	
50 Tamás Zoltán	1	1	1	3	2	1	2	2	2	1	2	2	1	
Timár Elek i.	1	2	3	3	3	2	3	3	1	m	3	3	1	
Varga Lajos i.	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	1	1	
Vágási Imre	2	2	2	3	3	2	2	3	2	1	3	3	1	
Zengraf Pál	2	3	4	3	4	2	4	4	1	2	3	4	2	

Kimaradtak : Bálint Pál, György Sándor.

III. osztály.

Osztályfőnök : Deák Gyula.

A tanuló neve és vallása isméllő-e? internátusban lakik-e?	Tantárgyak											Ált. tan. eredmény	Rendszerezet	Tandíjkezdvezmény		
	Magaviselet	Hittan	Magyar	Történelem	Földrajz	Latin	Német	Rómán	Természettan	Mennyiségtan	Rajz				Tesztevelés	Ének
	Albert Gábor	1	3	3	3	3	3	4	3	3	3				3	1
Ambrus József i.	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1	3	3	1	
András Imre	1	1	1	1	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	1	1
Antal Joákim i.	2	2	3	3	3	3	3	3	4	3	2	3	3	4	2	
5 Bakó Kálmán id.	1	3	3	3	3	3	3	3	4	3	3	2	3	4	1	1/2
Bakó Kálmán ifj.	1	2	2	2	2	2	2	2	3	3	2	1	3	3	2	1/2
Bakó László	1	2	2	2	3	2	3	2	3	3	2	1	3	3	2	
Balogh Ernő i.	1	2	1	1	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	1	1/2
Bartalis József i.	1	1	1	1	1	2	2	1	2	3	1	2	2	2	1	1/2
10 Bartha Géza	2	3	3	2	3	3	4	2	3	3	2	3	3	4	2	
Bilibók Mihály	2	2	3	3	3	3	4	3	3	3	3	2	3	4	2	
Biró Károly i.	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1	2	3	1	1/4
Biró László i.	1	1	1	1	1	1	2	1	2	3	2	1	2	2	1	3/4
Borbáth Géza	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	
15 Búzás Gábor	1	1	1	1	1	1	2	1	2	2	2	2	1	2	1	1
Csató György	1	2	3	3	3	3	3	2	3	3	2	2	3	3	1	
Darvas Zoltán	2	3	3	3	3	3	3	1	3	4	2	1	3	4	2	1/2
Fenke Ferenc	1	2	1	2	1	1	1	1	3	3	2	2	1	3	1	
Ferencz Árpád i.	1	1	1	2	2	2	2	2	3	2	1	3	3	2	1	
20 Fodor Sándor ref.	1	1	2	2	2	2	2	1	1	2	2	3	3	2	1	1/2
Gajráy Aladár	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Gál Lajos	1	2	2	1	2	2	3	2	1	3	1	1	3	3	1	1/2
Gondos Albert	1	1	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1	3	3	1	1/4
Gondos Gyárfás i.	1	2	3	3	3	3	3	2	3	3	2	2	1	3	1	
25 Gondos István i.	1	2	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3	3	1	
Györpál Lajos	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	3	3	1	
Hemmer Rezső ism.	2	3	3	3	3	3	3	1	2	2	3	1	3	3	2	
Holló Ferenc	2	1	3	3	3	4	4	3	3	3	3	1	3	4	2	
János Zoltán i.	2	2	3	3	2	2	3	2	3	2	2	2	3	3	2	1/2
30 Kassay Vilmos i.	1	3	3	3	3	3	3	2	3	2	2	1	3	1	1	1/4
Kassay Zoltán i.	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	1	1	2	2	1	1
Kedves Péter	1	2	3	3	3	3	3	3	3	4	2	2	3	4	1	1/2
Koncz Lajos	1	2	2	2	2	2	3	2	3	3	3	2	3	3	1	
Kovács Csábor	2	3	3	3	3	3	3	3	3	4	3	3	3	4	2	
35 Kristó Géza i.	2	3	2	3	3	3	4	2	3	3	3	3	3	4	2	1/2
Máthé Tamás i.	1	2	3	3	3	3	3	2	3	3	2	2	3	3	1	
Mezei Zoltán	1	1	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	2	1	3/4

A tanuló neve és vallása isméltő-e? internátusban lakik-e?	Tantárgyak													Ált. tan. eredmény	Rendszerezet	Tandíjkezdvmény	
	Magaviselet	Hittan	Magyar	Történelem	Földrajz	Latin	Német	Róman	Természettan	Mennyiségtan	Rajz	Tesztelés	Ének				
Mihály Imre i.	1	1	3	3	2	3	3	2	2	3	2	1	3	3	1	$\frac{3}{4}$	
Mihály Lajos	1	1	1	2	2	2	2	2	2	3	1	1	3	2	1	$\frac{1}{2}$	
40 Molnár János	1	1	1	2	2	2	2	2	2	3	1	2	1	2	1	1	
Nedelka Géza	2	3	3	4	3	4	4	3	3	3	2	2	3	4	2		
Némedi Ferencz i.	1	3	2	3	3	2	3	2	3	3	3	1	3	3	1		
Nyegre József Ernő	1	2	3	3	3	3	3	2	3	3	2	1	2	3	1		
Orbán Zoltán i.	2	2	2	2	3	3	3	2	3	3	2	3	1	3	1	1	
45 Pál Ignác	1	2	3	2	3	3	3	2	3	3	2	2	3	3	1		
Páll Sándor	2	3	3	3	3	3	4	3	3	3	3	1	3	4	2		
Petres Károly	1	2	1	2	1	1	1	1	2	2	1	1	1	2	1	1	
Péter Balázs	1	2	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1	3	3	1		
Sárossy András ism.	1	2	3	3	3	3	2	2	3	2	1	3	3	3	1		
50 Stefán György i.	1	3	2	3	3	3	4	1	1	3	1	3	2	4	1	$\frac{1}{2}$	
Szabó Árpád	1	1	3	3	3	3	3	2	3	3	2	3	3	1	$\frac{1}{2}$		
Szabó Lajos	1	3	3	3	3	4	3	3	4	3	1	3	4	1			
Szabó Sándor	1	1	1	2	2	2	2	1	1	2	2	3	1	2	1	$\frac{1}{2}$	
Szántó István i.	1	1	3	2	2	3	3	2	3	3	2	1	3	3	1		
55 Szántó Lajos i.	1	1	1	2	2	3	3	2	3	2	2	3	3	3	1	$\frac{1}{4}$	
Száva Antal i.	1	2	2	3	3	3	3	2	3	3	2	2	1	3	1		
Szekeres Levente i.	1	1	2	1	2	1	3	1	2	2	2	3	2	2	1	$\frac{1}{2}$	
Tankó János i.	2	2	3	3	3	3	4	2	3	3	3	2	3	4	2	$\frac{3}{4}$	
Töke Ferenc	1	2	3	3	3	2	3	2	3	3	2	2	2	3	1	$\frac{3}{4}$	
60 Töke János	1	2	3	3	3	2	3	2	3	3	3	2	3	3	1		
Veress László i.	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	2	2	2	1	1	
Veress Péter i.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	
Xántus Antal	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	$\frac{1}{2}$	
<i>Magántaunlók :</i>																	
Gál József	—	3	3	3	3	3	4	3	4	4	4	3	3	4	—		
Gyenge Imre	—	3	3	3	3	4	4	—	3	4	2	2	3	4	—		
Gyenge Kálmán	—	3	3	3	3	3	2	2	3	3	1	3	3	3	—		
Márton Ernő	—	1	3	3	3	3	4	3	3	3	2	3	2	4	—		
5 Orbán András	—	3	3	3	3	3	4	—	3	3	1	2	3	4	—		
Pál Sándor	—	3	3	3	3	3	3	3	4	3	2	3	3	4	—		
Salló József	—	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	—		
Popescu Mária	—	2	1	2	2	1	2	1	2	2	2	2	2	2	—		
Szántó Borbála	—	1	1	2	2	1	1	1	3	2	1	2	2	2	—		

Kimaradt : Sántha Tamás.

IV. osztály.

Osztályfőnök : Pálffy Ferencz.

A tanuló neve és vallása ismétlő-e ? internátusban lakik-e ?	Tantárgyak										Ált. tan. eredmény	Rendszerlet	Tandíjkezdvmény		
	Magaviselet	Hittan	Magyar	Történelem	Latin	Német	Róman	Természettaj	Mennyiségtan	Rajz				Tesztelés	Egészségtan
Adorján Mihály i.	1	1	3	3	3	3	3	3	2	1	2	2	3	3	1
Bors Győző i.	1	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	3	3	1
Burján András	2	2	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	fm	3	2
Burján József	2	3	3	3	3	3	3	4	3	2	2	2	3	4	2
5 Császár Sándor	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1
Darvas Lajos i.	1	1	2	2	2	2	2	1	2	1	1	1	1	2	1
Deáky Pál i.	1	2	3	2	2	3	2	2	3	2	1	1	2	3	1
Fejér András i.	1	2	3	3	3	4	3	3	3	2	1	2	3	4	1
Ferencz András i.	1	1	2	1	2	2	2	1	1	1	2	1	2	2	1
10 Ferencz Attila	1	1	2	1	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2
Ferencz Tibor ism.	1	3	3	3	3	3	3	3	3	1	3	3	3	3	1
Fodor Sándor	1	2	2	2	2	1	2	2	2	2	1	1	3	2	1
Karda Tibor	2	2	3	2	3	3	2	3	3	1	1	1	3	3	2
Kedves László	2	2	3	3	3	3	2	3	3	2	1	2	2	3	2
15 Kovács László i.	1	1	3	2	3	3	3	3	2	1	2	1	2	3	1
Kozma Béla	2	3	3	3	3	3	4	3	3	2	2	3	3	4	3
Lajos Imre	2	3	3	2	3	4	3	3	3	3	3	2	3	4	3
László János i.	1	1	2	2	2	2	1	2	2	2	1	1	2	2	1
Lázár Lajos i.	2	2	3	3	3	4	3	3	3	2	1	2	3	4	2
20 Lukács János	1	3	3	2	3	3	2	3	3	2	2	2	3	3	1
Máthé Jakab i.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Miklós Gergely i.	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Nagy István i.	2	3	3	3	4	3	3	3	4	2	2	2	3	4	2
Olti Géza	2	3	3	3	4	4	3	3	4	3	2	3	3	4	3
25 Péter Ferenc	1	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1	2	3	3	2
Rafain Gábor i.	1	1	2	2	2	2	1	1	2	1	1	1	1	2	1
Rácz Géza i.	1	1	3	2	3	3	3	3	3	2	fm	2	fm	3	2
Róka Antal i.	2	2	3	3	3	4	3	4	4	2	2	2	3	4	2
Schuster Zoltán	1	1	3	2	1	2	1	2	2	fm	3	1	2	2	1
30 Silló Ferenc	2	2	3	3	3	3	2	3	3	3	1	2	2	3	2
Szőcs Ernő	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	3	3	3	2
Tóth Kálmán i.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	3	3	3	2
Vass Sándor	1	3	3	2	3	3	3	3	3	2	1	2	3	3	1
<i>Magántanulók :</i>															
Salló József	—	1	3	4	3	4	3	3	3	4	3	3	4	4	—
Skribek József	—	3	3	3	3	2	3*	3	3	2	2	3	—	3	—
Bartha Sarolta	—	1	1	1	2	2	2	2	2	1	2	1	2	2	—
Popescu Magdolna	—	1	1	1	2	2	1	1	2	2	2	1	2	2	—

Kimaradt : Kotsis Zoltán. — *) Román helyett földrajzból vizsgázott.

V. osztály.

Osztályfőnök : Dr. Márkus Gábor.

A tanuló neve és vallása ismétlő-e ? internátusban lakik-e ?	Magaviselet	T a n t á r g y a k										Ált. tan. eredmény	Rendszeret	Tandíjkezezmény		
		Hittan	Magyar	Történelem	Latin	Német	Francia	Román	Természettud.	Mennyiségtan	Tesztelés					
Antal Gergely i.	1	2	3	2	3	3	2	3	3	3	3	1	3	1	1/2	
Antal Gyula	1	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	2		
Antal Vilmos i.	1	2	3	3	3	3	3	3	2	2	3	2	3	1		
Burda Zoltán i.	1	2	2	3	3	3	2	2	2	2	2	1	3	2	3/4	
5 Cseke Dezső i.	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	2		
Fábián Andor	3	3	3	3	4	3	3	3	3	3	3	1	4	2		
Kánya István	1	3	2	3	3	3	3	3	2	3	2	2	3	1		
Kercső Zoltán i.	2	1	1	1	3	3	1	1	1	3	1	3	2	3	3/4	
Márton Sándor i.	2	3	4	3	3	4	3	3	3	3	2	2	4	2		
10 Orbán Loránt i.	2	2	3	3	4	3	3	3	3	4	1	4	4	2		
Pál András	2	3	3	3	3	3	3	3	3	4	2	4	4	2		
Polcsán Tibor	2	3	4	3	4	3	3	2	4	3	2	4	4	3		
Szabó Dezső	1	1	1	1	2	2	1	1	1	2	2	2	2	2		
Szokolay Vajk ref. i.	2	1	3	3	2	2	2	2	1	1	2	3	3	1		
15 Tóth József i.	1	3	2	3	3	3	2	2	2	3	fm	3	2	2	1/2	
<i>Magántanulók :</i>																
Lukács Zoltán Dávid	—	1	4	3	3	4	3	2	3	4	3	4	—	—		
Kovács Erzsébet	—	3	4	4	4	3	3	2	4	3	3	4	—	—		
Trutia Mária gkat.	—	3	4	4	4	3	3	2	3	3	3	4	—	—		
Ujvárosy Hajnalka	—	3	4	4	3	4	3	2	2	3	3	4	—	—		

Kimaradt : Biró Ferenc, Eperjesi Lóránd.

Vizsgálatra nem jelentkezett magántanulók : Marosán László, Romosán Erzsébet.

VI. osztály.

Osztályfőnök : Hunyadi Mátyás.

A tanuló neve és vallása isméltő-e ? internátusban lakó-e ?	T a n t á r g y a k											Ált. tan. eredmény	Rendszerezlet	Tandíjkezdvezmény		
	Magaviselet	Hittan	Magyar	Történelem	Geogr. társ. ismeretek	Latin	Német	Francia	Román	Vegylan	Mennyiségtan				Testnevelés	
<i>Albert Pál</i>	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	
Ambrus Zoltán i.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Bakó Ferenc i.	3	2	3	2	2	3	3	3	2	3	2	1	3	2		
Baky Ferenc i.	1	2	2	2	2	1	2	2	2	1	2	1	2	1		
5 Balogh Alfonz	2	2	3	3	3	3	4	3	2	3	3	2	4	2	1/4	
Balogh Árpád i.	1	1	3	3	3	3	2	2	3	3	3	2	3	1	1/2	
Bartha László ref.	2	1	4	3	3	3	3	3	2	3	3	1	4	2		
Berényi József	2	2	3	3	3	3	3	3	2	2	2	1	3	1		
Császár Jeremiás i.	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	1/4	
10 Csergő Győző i.	1	1	3	3	2	2	3	2	2	2	2	2	3	1	1/2	
Darvas István	1	1	2	1	1	1	2	1	1	1	2	1	2	1	3/4	
Eröss Árpád i.	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3	1	3	2	1/2	
Élthes Ferenc i.	1	1	1	2	2	1	3	2	2	2	2	3	2	1	3/4	
Élthes András Zoltán	2	2	3	3	3	3	3	3	2	3	3	fm	3	2		
15 Farkas Gábor	4	3	3	3	3	3	4	3	1	3	3	2	4	3		
Ferenczy Tibor	2	3	3	3	3	3	4	3	2	2	3	2	4	2		
Gondos Antal i.	1	1	2	3	3	3	3	3	2	2	3	3	3	1		
György Béla	1	1	3	2	2	3	3	2	1	3	3	2	3	1		
Györgypál Gábor	2	2	3	3	3	3	4	3	2	3	2	2	4	2	1/4	
20 Karda Lőrinc Attila	1	1	2	2	2	2	3	2	2	2	3	2	3	1		
Nyerges Gyula	1	1	2	2	2	3	2	3	3	3	2	1	3	1		
Pál Zoltán	2	2	3	3	3	3	3	3	2	3	3	2	3	2	1/2	
Péter László i.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	2	1/4	
Sárosi Bálint i.	1	1	2	1	1	1	2	1	1	2	2	1	2	1	1	
25 Szentgyörgyi Ákos	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	2		
Szultán Lukács i.	1	2	3	3	3	3	3	3	2	3	3	1	3	1	1/2	
Tánczos András i.	3	3	3	3	3	3	4	3	1	3	3	1	4	2		
Tódor János	1	2	3	3	3	3	3	3	2	3	4	3	4	1		
Zathureczky Gyula i.	1	3	3	3	3	3	4	3	2	3	3	3	4	2		
<i>Magántanulók :</i>																
András László	—	2	2	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	—		
Demény Lajos	—	3	3	3	2	3	2	3	—	3	3	2	3	—		
Szabados Győző	—	3	3	3	3	3	2	3	—	3	3	2	3	—		
Beniske Ágnes	—	1	1	3	1	2	2	3	2	1	3	2	3	—		
Márton Erzsébet	—	1	1	2	1	2	1	1	1	2	2	2	2	—		1
Oláh Ilona	—	2	3	3	3	3	2	3	—	3	3	3	3	—		1

VII. osztály.

Osztályfőnök : Pálosi László.

A tanuló neve és vallása isméllő-e ? internátusban lakik-e ?	T a n t á r g y a k											Ált. tan. eredm. ény	Rendszeret	Tandíjkezdmény		
	Magviselés	Hittan	Magyar	Történelem	Földrajz	Latin	Német	Francia	Román	Térmészettan	Mennyiségtan				Rajz	Tesnevelés
Balogh Barna	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	4	2	1	4	2	
Benedek László i.	1	1	3	4	3	3	3	3	3	3	3	3	2	4	1	³ / ₄
Darvas András	2	2	3	4	3	4	3	4	3	3	4	2	2	4	2	
Darvas Béla	2	2	3	3	3	3	4	3	3	3	3	3	2	4	2	
5 Farkas Pál i.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1
Farkas Tibor	1	1	1	1	1	1	1	1*	1	1	1	1	1	1	1	³ / ₄
Fodor Zoltán	2	2	3	3	3	4	3	3	3	3	3	3	1	4	1	
Kanabé Pál i.	1	2	1	1	2	1	2	1	1	1	2	2	1	2	1	1
Lovics Árpád	2	2	2	3	2	2	2	3	2	1	2	1	1	3	1	1
10 Máthé József i.	1	1	1	2	2	2	2	1	1	1	2	2	2	1	1	
Miklós Róbert	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	1	1
Orbán Tibor i.	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3	4	3	2	4	2	
Pap Andor i.	1	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	2	3	1	1	
Rácz Béla i.	2	3	2	2	2	2	3	1	2	2	2	3	2	3	2	1
15 Szabados Győző i.	1	2	3	3	3	3	3	2	1	2	3	1	1	3	1	
Zsarnóczky Tibor i.	1	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1	3	1	
<i>Magántanulók :</i>																
***) Simó András	—	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	3	3	4	—	³ / ₄
Demény Lajos	—	3	3	3	3	4	2	3	3	3	2	2	3	4	—	

*) Francia helyett görögből vizsgázott. — **) Betegség folytán magántanulóvá lett.

Meghalt : Konrád Kálmán.

VIII. osztály.

Osztályfőnök : Borcsa Gergely.

A tanuló neve és vallása, ismétlő-e? internátusban lakik-e?	Magaviselet	Tanfolyamok											Ált. tan. eredmény	Rendszeret	Tandijkedvezmény			
		Hittan	Magyar	Történelem	Latin	Francia	Német	Román	Bölcsészet	Természettan	Mennyiség	Rajz				Testnevelés	Egészségtan	
Balázs Béla i.	1	1	2	2	3	2	3	2	2	3	3	3	1	1	1	3	1	
Balogh Tibor	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	2	2	1	1	1	2	1	1
Bartók Sándor i.	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	2	1	3	2	
Csóti Géza	1	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	1	2	1	2	1	1
5 Dézsi Zoltán	1	3	2	2	3	2	3	2	3	2	2	2	1	1	1	3	1	
Elekes András i.	1	1	2	2	2	1	1	2	2	1	2	1	1	1	1	2	1	1
Gidró László i.	1	2	3	3	3	3	3	3	3	1	2	2	1	1	1	3	1	
Grodczky Tibor	2	3	4	3	4	3	4	3	3	3	3	3	2	3	1	4	2	
Györgyjakab Miklós i.	1	3	2	3	3	3	3	2	3	3	3	3	2	1	1	3	1	
10 Horváth Tibor i.	1	1	3	2	3	2	3	2	2	1	3	2	2	1	3	1		
Jártó Gábor	1	1	1	1	2	2	2	2	1	2	2	2	2	1	1	3	1	1/2
Köszegi Károly	1	1	3	2	2	2	3	2	2	2	2	2	1	1	3	1		3/4
Márton Barnabás i.	1	2	2	3	3	2	3	3	2	3	3	2	2	1	3	1		
Mezei László	1	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	2	1	1	3	2		
15 Miklós Nándor	1	2	2	3	2	3	2	2	2	1	3	1	1	1	3	1		1
Péter Gábor i.	1	1	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	2	1	2	1		
Tarisznyás János	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	2	1	3	1		
Torbik Ernő	1	1	3	3	3	2	2	2	3	1	2	1	2	1	3	1		
<i>Magántanuló :</i>																		
Bartha Dezső	—	3	3	3	3	2	2	—	3*	3	3	—	2	—	3	—		

*) Bölcsészet helyett földrajzból vizsgázott.

IX.

Érettségi vizsgálatok.

A május—június havi érettségire 17 nyilvános tanuló és főigazgatói engedéllyel egy 1927-ben végzett tanuló jelentkezett. A vizsgálatokon *Dr. Biró Vencel* egyetemi nyilvános rendes tanár elnökölt. *Dr. Rózsa József* tankerületi kir. főigazgató volt a kormányképviselő. A vizsgálatok írásbeli részét május 18, 19 és 20. napjain tartottuk. A tételek a következők voltak :

a) A magyar nyelv és irodalomból : „A költők szerepe a XIX. század nagy magyar reformjaiban“. Természettani tétel : „A gondolat-közlés fizikai eszközei“.

A természettani tételt 5 tanuló választotta és dolgozta ki.

Eredmény : 3 jeles, 8 jó, 6 elégséges, 1 elégtelen.

b) A latin nyelv és irodalomból : „Vergilius Aeneisének III. könyvéből a 192 sorral kezdődőleg 26 sor“.

Eredmény : 2 jeles, 6 jó, 9 elégséges, 1 elégtelen.

c) A román nyelv és irodalomból : „A tengelic legendája“. — Fordítás magyarból románra. —

Eredmény : 2 jeles, 6 jó, 8 elégséges 2 elégtelen.

A szóbeli vizsgálatokat június 8, 9 és 10. napjain tartottuk. Jelesen érettt 2 : Balogh Tibor, Péter Gyábor. Jól érettt 2 : Elekes András, Jártó Gyábor. Érettt 12 : Balázs Béla, Csedő György, Csóti Géza, Dézsi Zoltán, Gidró László, Györgyjakab Miklós, Horváth Tibor, Kőszegi Károly, Márton Barnabás, Miklós Nándor, Tarisznyás János, Torbik Ernő. Javító érettségi vizsgálatot tehet 1 Bartók Sándor a mennyiségintézetből. A teljes vizsgálat megismétlésére utasítottak 1 : Mezei László. Kiegészítő érettségét tett a latin nyelvből Kóger Imre. Az eredményt az elnök szép buzdító beszéd keretében kirdette ki.

Az érettségizettek pályaválasztása. Az 1942. június havában sikeres érettségét tett 16 tanuló pályaválasztása : mérnök 4, jogász 6, katona 3, gyógyszerész 1, tanár 1, közgazdász 1.

Segélyezés, jutalmazás.

Segélyezés. Intézetünk szegénysorsú tanulóinak a főhatóság egészben, vagy részben elengedte a tandíjat. Az Egyházmegyei Tanács és az Igazgatótanács alkalmazottainak gyermekei teljes tandíjmentesség-

ben részesülnek. — Tandíjmentességet élvezett 129 szegénysorsú 12 Egyházmegyei Tanács-alkalmazott és 4 tanár fia, összesen 145 tanuló 8'975 P. összegben.

A finevelő-intézetben az Egyházmegyei Tanács 36 alapítványos növendéknek 6480 P.-t juttatott. A Fogarassy alapból az erdélyi püspök két papi pályára készülő növendéket taníttat 720 P. költséggel. A finevelő intézet igazgatósága ezenkívül 32 növendéket segélyezett 2180 P.-vel. Csíkszentkirályi és krasznahorkai gróf Andrássy Mihály 900 P. adományát 3 növendék kapta. —

Jutalmazás. A vallás- és közoktatásügyi minisztérium 77.759—1941. V. 1. sz. rendeletével intézetünknek, erdélyi gimnáziumi tanulók tanulmányi segélye címén 1941. dec. 15.-én 2000 P.-t utalt ki. A testület az összeget a következőképen osztotta ki: VIII. osztály: Balogh Tibor, Elekes András 40, Péter Gábor 60, Tarisznyás János 20. VII. oszt.: Benedek László 20, Farkas Tibor 20, Rácz Béla 40. VI. oszt.: Baky Ferenc 20, Péter László 40. V. oszt.: Burda Zoltán 40. IV. oszt.: Cászár Sándor 60, Kovács Lázár 20, Máté Jakab 40, Miklós Gergely 40, Szöcs Ernő 20. III. oszt.: András Endre 40, Balogh Ernő 40, Biró László 60, Gál Lajos 40, Ferencz Árpád 20, Kassay Zoltán 20, Mihály Imre 20, Mihály Lajos 40, Nyegre Ernő 20, Petres Károly 60, Szabó Sándor 20, Veress László 40, Xántus Antal 40. II/B oszt.: Antal Dénes 40, Biró Károly 20, Balló István 20, Csáky Károly 20, Dávid Gyula 20, Gál Ignác 40, Györfi András 40, Kalamár Gábor 20, Nagy István 40, Szász Rezső 20, Varga Lajos 20. II/A oszt.: Bálint Lajos 40, Frenkó József 40, Györpál András 40, Ladó Lajos 20, Rácz József 40, Ugron Béla 20. I/B oszt.: Tamás András 60, Beke Domokos 20, Bocskor Ignác 20, Botár Gáspár 20, Both Emil 80, Kalamár Lajos 20, Kristó András 20, Szabó Zoltán 40. I/A oszt.: Fazakas Sándor 70, Geréd Ignác 20, Máté Imre 20, Nyáguj Mihály 20, Skovrán Attila 50, Tamás László 20 P.

A 200 P.-ös Horthy Miklós ösztöndíjat Elekes András VIII. oszt. tanuló kapta meg.

Az intézet tanári testülete hálás köszönetét fejezi ki Csíkvármegyének a 400 P.-ös segélyért, melyet az év folyamán az arra érdemes jó viseletű és előmenetelű növendékeknek fogunk kiosztani.

A tanév végén pénzjutalomban részesültek: *Albert Vilmos* c. igazgató adományából — a magyar nyelvben mutatott kiváló előmenetelükért: Frenkó József, Orbán László II. o. tanulók, Kanabé Pál, Farkas Pál VII. o. tanulók 10—10 P., a latin nyelvben mutatott kiváló szorgalmáért Ambrus Zoltán VI. o. t. 10 P.

Dr. Csipak Lajos finevelő int. igazgató 160 P.-ös adományát kiváló magyar dolgozataikért a következő tanulók kapták: Miklós Nándor VIII. o. t. Kercsó Zoltán V. o. t. Császár Sándor és Miklós Gergely IV. o. tanulók 20—20 P., gyorsírásban elért eredményéért Máté Jakab IV. o. t. 20 P., a sekrestyében teljesített szolgálataikért: Benedek László VII., György Béla VI. és Tóth József V. o. tanulók 20—20 P.

Dr. Veress Dezső ügyvéd 20 P.-ös adományát Máté Imre I/A, és Tersztyánszky Sándor I/B o. tanulók kapták szorgalmukért.

A mezőkövesdi *kir. kat. Szt. László gimnázium* 100 P.-ös adományát a következő növendékek kapták: Petres Károly, Xántusz Antal III. o. tanulók 10 ill. 15 P.-t, Miklós Gergely IV. o. t. 10 P.-t, Élthes Ferenc VI. o. t. 15 P.-t; a magyar nyelvben mutatott szorgalmukért, Skovrán Attila I. András Imre III. Molnár János III. és Mihály Lajos III. oszt. tanulók 10—10 P.-öt; a zenéből mutatott kiváló eredményéért Dima József II. o. tanuló 10 P.-t.

Vitéz Kozma István vezérkari ezredes 20 P.-ös adományát, amelyet egy református és egy katolikus vallású növendéknek adott, Szilágyi Tibor I/B és Kovács Imre II/B o. tanulók kapták.

A *sümegei állami gimnázium* 50 pengős adományát a következő növendékeknek osztottuk ki: Ambrus Árpád II/B, Gál Ignác II/B, Mezei Zoltán III. Darvas István IV. Ferenc András III. o. tanulók 10—10 P.

Hargitaváralja jelképes székely község Debrecen, a történelemből és magyarból legjobb növendéknek, Veress Péter III. o. tanulóknak 10 P.-t adományozott.

Dr. Szacs vay József ügyvéd 50 P.-ös adományát Ambrus Zoltán VI. o. t. az intézet legjobb növendéke kapta.

A *Nemzeti Bank csikszeredai kirendeltségének* 50 P.-ös jutalmát a következőknek osztottuk ki: Orbán László II/a o. t. 20. P. Csajári Aladár III. o. t. 10 P. Farkas Tibor és Máthé József VII. o. tanulók 10—10 P.

Kozán Imre gazd. felügyelő 20 P.-ös adományát Darvas Lajos IV. o. t. kapta.

Bartha Balázs p. ü. főtanácsos 30 P. adományát Veress László III. és Kőszegi Károly VIII. o. tanulóknak adtuk.

Tusnádyi Élthes Gyula dr. miniszteri tanácsos, egyetemi tanár 20 P.-ös adományát Péter Gábor VIII. o. t. kapta.

A *csiksomlyói róm. kat. iskolapénztár* 154 P.-ös adományát kapták: Máthé Imre I/A o. t. 20 P. Pál Gábor és Dobos Koppány I/A

o. tanulók 10—10 P. Antal János és Imets Dénes I/B o. tanulók 10—10 P. Bálint Lajos II/A o. t. 10 P. Varga Alajos, Kovács József, Kovács Imre, Antal Dénes és Buszek Károly II/B o. tanulók 10—10 P.

Csiszér Béla vármegyei számvevő 16 P. és a csiksomlyói iskolaalaphól vett 4 P. — összesen — 20 P. adományát Papp Andor VII. o. tanuló kapta.

A *Kongregáció* 20 P.-ös adományát Balog Árpád VI. o. t. kapta.

Buszek Gyula tanár 10 P. jutalmat adott Bartalis József III. o. tanulóknak a földrajzban tanusított kiváló előmeneteléért.

Az *Americana iskolaszövetkezet* jutalomra fordított 470 P.-t. Jutalmat kaptak : Horváth Tibor VIII. ügyvezető 20 P. Farkas Pál VII. ügyvezető 20 P. Papp Andor VII. ügyvezető 20 P. Csergő Győző VI. főboltos 30 P. Kercsó Zoltán V. segédboltos 10 P. Ambrus Zoltán VI. pénztáros 20 P. Gondos Antal VI. könyvelő 20 P. Raffai Gábor IV. könyvtáros 10 P.

A szövetkezet a Segítő Egylet megalapításához 120 drb. tanúkönyvvel járult hozzá. (222 P. értékben).

A tanulók rádiójához adott 50 P.-t, a tanulók jutalmazására üzletrészekben 50 P.-t.

Könyvjutalomban részesültek :

I. a) osztály Hajdu Zoltán, Kocsis Mihály, Skovrán Attila, Szakács Ignác, Antalka Jakab, Bardócz György, Berényi Balázs, Dobos Koppány, Lukács József, Lux István, Máté Imre, Pál Gábor.

I. b) osztály : Antal János, Beke Domokos, Imets Dénes, Marthy Mihály, Kristó András, Tersztyánszky Sándor.

II. a) osztály Ugron Béla, Salló Zoltán, Hellwig Vilmos, Györgypál András, Balogh Elemér, Botár László, Rácz József.

II. b) osztály : Kovács Imre, Buszek Károly, Kovács József, Dima József, Varga Alajos.

III. osztály. Biró László, Buzás Gábor, Fodor Sándor, Fencsik Ferenc, Kassay Zoltán, Szabó Sándor, Szekeres Levente.

IV. osztály. Ferencz Attila, Máté Jakab, Császár Sándor, Miklós Gergely, László János, Schusztler Zoltán.

V. osztály. Burda Zoltán, Szabó Dezső, Tóth József.

VI. osztály. Albert Pál, Ambrus Zoltán, Baky Ferenc, Darvas István, Élthes Ferenc, Sárosi Bálint.

VII. osztály. Farkas Tibor, Farkas Pál, Kanabé Pál.

VIII. osztály. Balogh Tibor, Csóti Cíza, Elekes András, Jártó Gábor, Péter Gábor.

X.

Statisztika.

1. A tanulók száma és fontosabb adatai.

		I. a., b.	II. a., b.	III.	IV.	I-IV. o. t. összesen	V.	VI.	VII.	VIII.	V-VIII. o. t. összesen	I-VIII. o. t. összesen	
		osztály					osztály						
A tanulók száma	Beírt nyilvános tanuló	121	112	64	34	331	17	29	19	18	83	414	
	Beírt magántanuló	18	10	7	2	37	2	3	1	1	7	44	
	fiú	1	1	2	2	6	4	3	—	—	7	13	
	leány	17	9	5	0	31	—	—	—	—	—	—	
	Osztályozott nyilv. tanuló	118	108	63	33	322	15	29	16	18	78	400	
	Osztályozott magántan.	18	10	7	2	37	1	3	2	1	7	44	
fiú	1	1	2	2	6	3	3	—	—	6	12		
leány	17	9	5	0	31	—	—	—	—	—	—		
Osztályozott összes tanuló	137	119	72	37	365	19	35	18	19	91	456		
Ezek közül ismétlő	12	8	5	4	29	7	—	1	1	9	38		
Az osztályozott tanulók	életkor szerint	b) 1931-ben született	4	—	—	—	4	—	—	—	—	—	4
		1930-ban	48	3	—	—	51	—	—	—	—	—	51
		1929-ben	45	35	3	—	83	—	—	—	—	—	83
		1928-ban	26	43	21	3	93	—	1	—	—	1	94
		1927-ben	5	21	28	17	71	3	1	—	—	4	75
		1926-ban	3	12	9	11	35	8	1	—	—	9	44
		1925-ben	1	2	4	2	9	5	12	1	—	18	27
		1924-ben	2	—	—	2	4	2	12	9	2	25	29
		1923-ban	—	—	3	—	3	1	4	5	8	18	21
		1922-ben	2	1	1	—	4	—	1	1	5	7	11
		1921-ben	—	—	—	—	—	—	1	1	3	5	5
		1920-ban	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		1919-ben	—	—	—	—	—	—	1	—	1	2	2
1919 előtt született	1	2	3	2	8	—	1	1	—	2	10		
c)	vallás szerint	róm. kat.	131	117	71	37	356	17	34	18	19	88	444
		gör. kat.	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1
		református	4	1	1	—	6	1	1	—	—	2	8
		ág. ev.	2	1	—	—	3	—	—	—	—	—	3
d)	anyanyelve, nyelvismerete	magyar anyanyelvű	137	119	72	37	365	19	35	18	19	91	456
		csak magyarul beszél!	71	91	4	3	169	2	3	1	—	6	175
		magyarul és németül is tud	1	1	—	1	3	—	2	—	—	2	5
		magyarul és franciául is tud	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1
		magyarul és románul is tud	65	27	67	33	192	17	30	13	19	79	271
		magyarul—németül és románul	—	—	1	—	1	—	—	3	—	3	4

		I a., b.	II. a., b.	III.	IV.	I-IV. o. összesen	V.	VI.	VII.	VIII.	V-VIII. összesen	I-VIII. o. összesen		
		osztály					osztály							
e)	szüleik foglalkozása szerint	középbirtokos, középbérlő	—	1	—	—	1	—	2	1	—	3	4	
		kisbirtokos, kisbérlő	69	49	25	13	156	3	8	2	1	14	170	
		gazdasági tisztviselő	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
		kisbirtokos, napszámos	—	—	1	2	3	—	1	—	—	—	1	4
		nagyiparos	2	—	—	—	2	3	1	—	—	—	4	6
		kisiparos	24	24	14	7	69	2	5	2	3	12	81	
		ipari tisztviselő	—	2	—	—	2	—	—	1	1	—	2	4
		ipari segédzemélyzet	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	1	2
		nagykereskedő	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
		kiskereskedő	6	7	4	—	17	2	1	1	3	7	24	
		kereskedelmi tisztviselő	1	3	—	—	4	—	—	—	—	—	—	4
		közlekedési kisvállalkozó	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
		közlekedési tisztviselő	3	3	7	1	14	—	2	1	2	5	19	
		Egyéb közlekedési segédsz.	7	6	1	2	16	3	—	—	—	3	19	
		köztisztviselő	8	7	6	5	26	1	10	1	4	16	42	
		pap, tanár, tanító	5	5	6	3	19	2	2	3	—	7	26	
		más értelmiségi	—	2	1	1	4	1	—	1	3	5	9	
		alkalmazott tisztviselő, irnok	—	1	3	1	5	—	3	—	1	4	9	
		közhivatali v. más ért. altiszt.	2	1	—	—	3	1	—	—	—	1	4	
		katona vagy csendőrtiszt	—	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—	3
katona vagy csendőraltiszt	—	1	—	1	2	—	—	1	—	1	3			
nyugdíjas tisztviselő	1	2	2	—	5	1	—	1	—	2	7			
egyéb nyugdíjas tisztviselő	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1		
nyugdíjas altiszt	2	—	1	—	3	—	—	—	—	—	—	3		
tőkés, járadékos, háztulajdonos	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1		
különböző v. megnevez. napsz.	4	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	4		
egyéb, ismeretlen foglalkozású	1	2	1	—	4	—	—	—	—	—	—	4		
f)	szüleik lakhelye szerint	Az iskola székhelyén lakik	21	23	17	11	73	6	10	5	4	25	98	
		A vármegyében lakik	107	89	52	23	271	11	22	8	12	53	324	
		Háromszék vármegyében lakik	7	2	2	1	12	1	1	4	2	8	20	
		Udvarhely „	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1
		Marostorda vármegy. lakik	—	3	—	—	3	—	—	—	—	—	—	3
		Beszterce	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1
		Pest-Pilis-Solt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Szabolcs	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1
		Heves	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
		Kolozs	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
		Budapest székesfővárosban	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		A megszállott ter. Dél-Erd. lakik	—	—	—	1	1	—	1	1	—	—	2	3
		Külföldön (Romániában) lakik	—	1	—	—	1	1	—	—	1	—	2	3

		I. a., b.	II. a., b.	III.	IV.	I-IV. o. összesen	osztály				I-VIII. összesen	I-VIII. o. i. összesen
		osztály					V.	VI.	VII.	VIII.		
g)	1. Vasuton jár be : Madéfalváról	1	3	**	**	4	1	**	**	**	1	5
	2. Gyalog jár be : Csíksomortánból	30	26	22	8	86	1	4	2	5	12	98
	Csikmindszentről	2	1	1	1	5	**	**	**	**	**	5
	Csiksomlyóról	**	2	**	**	2	**	**	**	**	**	2
	Csikszentlélekről	9	6	5	1	21	**	**	2	1	3	24
	Csiktaplocáról	2	2	3	**	7	**	**	**	1	1	8
	Csobotfalváról	15	12	11	5	43	1	3	**	3	7	50
	Pálfalváról	2	1	**	1	4	**	**	**	**	**	4
	**	**	2	2	**	4	**	1	**	**	1	5
	h)	1. szülőinél lakik	64	59	43	20	186	8	17	7	7	39
2. kosztadónál lakik		2	5	2	1	10	2	4	2	3	11	21
3. az internátusban lakik		71	55	27	16	169	9	14	9	9	41	210
i)	30 óránál kevesebbet mul. igazoltan mulasztott órák sz.	68	69	34	18	189	5	12	7	12	36	225
	igazolatlantul mul. órák sz.	3526	3225	2546	1142	10439	751	1437	630	506	3414	13833
j)	kitünő előmeneteli	2	5	2	**	9	**	1	1	**	2	11
	jeles "	4	6	1	3	14	**	1	1	**	2	16
	jó "	30	17	17	9	73	1	5	2	5	13	86
	elégseges "	68	70	31	16	185	9	20	6	13	48	233
	elégtelen egy tárgyból	21	13	16	5	56	2	8	7	**	17	72
	elégtelen két "	**	2	1	**	3	2	**	**	**	2	5
	elégtelen több "	12	6	4	4	25	5	**	1	1	7	33
k)	vivást	**	2	2	5	9	2	**	**	**	2	11
	gyorsírást	**	**	**	**	**	3	5	**	**	8	8
l)	100 P.st fizet	90	73	28	22	213	11	15	8	11	45	258
	75 P.st "	**	15	5	1	21	2	2	2	1	7	28
	50 P.st "	33	22	24	9	88	6	9	1	2	18	106
	25 P.st "	10	6	6	2	24	**	4	**	**	4	28
	landíjmentes	4	3	9	3	19	**	5	7	5	17	36

Az osztályozotti tanulók

Tanulmányi

Tantárgyak	Osztályok. — Nyilvános- és magán-															
	I/A 58+19				I/B 60				II/A 54+11				II/B 54			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Magaviselet	60	8	—	—	42	18	—	—	45	9	—	—	38	16	—	—
Rendszeret	40	11	7	—	37	21	2	—	44	9	1	—	34	19	1	—
Hittan	20	28	29	—	18	21	21	—	21	16	27	1	23	18	12	1
Magyar nyelv	17	26	29	5	6	13	31	10	8	16	37	4	9	14	23	8
Történelem	1	3	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gazdasági és társadalmi ism.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Földrajz	9	14	32	3	3	17	37	3	4	13	47	1	10	10	34	—
Latin nyelv	5	24	32	4	6	15	26	13	4	13	43	5	10	16	26	2
Görög nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Német nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Francia nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bölcsészet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Természettan	7	28	41	1	5	23	30	2	4	25	32	4	9	18	26	1
Vegytan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Természettan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mennyiségtan	9	21	42	5	3	15	29	13	3	12	43	7	8	8	34	4
Rajz	7	39	21	—	14	30	16	—	14	32	18	1	19	22	13	—
Testnevelés	15	46	15	—	20	28	11	—	13	31	19	—	19	20	10	—
Egészségtan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szépírá	7	28	42	—	10	27	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gyorsírás	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ének	8	29	40	—	11	30	19	—	13	14	38	—	8	16	30	—
Romány nyelv	7	16	42	—	4	19	36	1	11	18	32	—	13	25	16	—
Felmentések																
Rajz																
Testnevelés	1				1				2				5			
Gyorsírás																

eredmény.

tanulók száma. — Érdemjegyek.																								Összesen			
III. 63+9				IV. 33+4				V. 15+4				VI. 29+6				VII. 16+2				VIII. 18+1							
1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4				
49	14	—	—	22	11	—	—	8	6	1	—	16	10	2	1	10	6	—	—	17	1	—	—	297	99	3	1
49	14	—	—	17	13	3	—	4	10	1	—	15	13	1	—	10	6	—	—	14	4	—	—	264	120	16	—
24	26	22	—	15	10	12	—	4	6	9	—	14	12	9	—	6	9	3	—	8	5	6	—	153	151	150	2
19	15	38	—	5	6	26	—	2	4	7	6	5	7	22	1	4	4	10	—	2	8	8	1	77	113	321	35
11	19	41	1	7	12	17	1	2	1	13	3	4	7	24	—	3	3	10	2	2	8	9	—	30	53	122	7
9	19	44	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	4	12	1	—	—	—	—	37	77	208	8
11	18	39	4	4	9	22	2	—	2	12	5	6	4	25	—	3	3	9	3	1	5	12	1	50	109	246	39
6	17	35	14	3	10	18	6	—	2	14	3	3	9	17	6	2	4	11	1	1	5	12	1	15	47	107	31
—	—	—	—	—	—	—	—	3	4	13	—	5	6	24	—	4	1	11	1	3	10	6	—	14	21	54	—
—	—	—	—	7	6	21	3	3	5	9	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	8	8	—	2	8	8	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	35	105	150	13
9	14	45	4	—	—	—	—	—	—	—	—	5	9	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	9	21	—
3	18	45	6	2	13	19	3	1	2	13	3	1	11	22	1	1	6	7	4	1	8	16	—	21	20	64	4
18	37	16	1	12	18	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	4	6	8	—	10	8	—	—	32	114	264	46
26	27	18	—	17	15	4	—	5	9	4	—	11	16	7	—	8	8	2	—	9	9	1	—	98	192	97	1
—	—	—	—	15	16	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	—	—	—	143	209	91	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33	16	6	—
—	—	—	—	5	11	17	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	56	65	—
13	17	42	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	10	17	4
18	30	22	—	8	9	19	—	2	8	9	—	8	18	6	—	5	2	11	—	1	11	6	—	53	106	169	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	77	156	199	1
1	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	13	—	—
—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—

Az iskola népessége

Tanév	Oszályozott nyilvános tanulók																		
	O s z t á l y																Össze- sen		Összesen nyil- vános tanuló
	I.		II.		III.		IV.		V.		VI.		VII.		VIII.		fiu	leány	
	f.	l.	f.	l.	f.	l.	f.	l.	f.	l.	f.	l.	f.	l.	f.	l.			
1920—21	73	2	64	—	60	—	64	—	31	2	22	6	35	2	45	—	394	12	
1921—22	63	3	57	3	54	5	47	8	37	7	15	2	21	6	27	1	321	35	356
1922—23	72	—	54	—	48	—	46	—	22	—	26	—	18	—	16	—	302	—	302
1923—24	58	—	58	—	39	—	46	—	23	—	24	—	23	—	19	—	290	—	290
1924—25	43	—	54	—	46	—	37	—	21	—	26	—	20	—	21	—	268	—	268
1925—26	51	—	36	—	36	—	39	—	12	—	25	—	21	—	18	—	238	—	238
1926—27	58	—	51	—	30	—	35	—	16	—	13	—	20	—	22	—	245	—	245
1927—28	40	—	53	—	38	—	31	—	24	—	14	—	16	—	18	—	234	—	234
1928—29	37	—	41	—	41	—	33	—	20	—	22	—	14	—	—	—	212	—	212
1929—30	34	—	36	—	35	—	23	—	18	—	20	—	23	—	—	—	189	—	189
1930—31	50	—	37	—	34	—	17	—	23	—	19	—	20	—	—	—	200	—	200
1931—32	41	—	47	—	29	—	21	—	19	—	36	—	34	—	—	—	227	—	227
1932—33	30	—	40	—	41	—	23	—	21	—	19	—	34	—	—	—	208	—	208
1933—34	56	—	30	—	32	—	36	—	18	—	16	—	21	—	—	—	209	—	209
1934—35	54	—	46	—	28	—	29	—	19	—	18	—	15	—	—	—	209	—	209
1935—36	37	—	45	—	38	—	22	—	17	—	17	—	16	—	15	—	207	—	207
1936—37	48	—	33	—	31	—	35	—	20	—	21	—	21	—	15	—	224	—	224
1937—38	38	—	40	—	29	—	28	—	22	—	19	—	26	—	20	—	222	—	222
1938—39	44	—	38	—	32	—	32	—	17	—	22	—	23	—	22	—	230	—	230
1939—40	50	—	46	—	33	—	32	—	27	—	21	—	21	—	25	—	255	—	255
1940—41	110	—	60	—	46	—	33	—	37	—	20	—	22	—	21	—	349	—	349
1941—42	118	—	108	—	63	—	33	—	15	—	29	—	16	—	18	—	400	—	400

1920—21. tanévtől.

Osztályozott magántanulók																Összesen / magántanuló		Együtt elbírált nyilvános és magántanuló
O s z t á l y														fiu	leány			
I.		II.		III.		IV.		V.		VI.		VII.				VIII.		
f.	l.	f.	l.	f.	l.	f.	l.	f.	l.	f.	l.	f.	l.	f.	l.			
1	1	2	1	2	--			1	1	1	1	3	1	1	1	11	6	423
1	1	--	--	1	--	--	--	--	--	2	--	2	2	1	1	8	1	365
1	--	--	2	--	--	2	--	--	1	--	1	1	--	6	--	6	8	316
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	290
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	268
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	238
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	245
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	234
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	212
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	189
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	200
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	227
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	208
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	209
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	209
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	207
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	224
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	222
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	230
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	255
1	1	--	--	1	--	1	3	5	5	--	--	1	--	--	--	6	7	362
18	1	10	1	7	2	2	2	1	3	3	3	2	--	1	--	44	12	456

Iskolai felszerelések értéke.

Tételek	Gyarapodás				Állomány	
	Vétel	Ajándék	Érték		Darab	Érték
	darab		P.	f.		
Butorok, házi berendezés	—	—	—	—	—	Leltározás folym. —
Tanári könyvtár	14	38	506	—	7162	38506*
Ifjúsági könyvtár	—	—	—	—	4075	16453*
Fizikai szertár	5	—	174	50	251	3774
Vegytani szertár	48	—	202	20	70	602
Természettudományi szertár	60	—	317	16	15726	13986
Földrajz-történelmi szertár	18	—	552	—	18	552
Tornaszertár	—	27	710	—	—	Leltározás folym. —
Rajzszertár	13	—	40	—	307	275
Ének- és zeneszertár	—	—	—	—	117	2800
Filológiai szertár	—	—	—	—	1999	473

*) Az értékelés hozzávetőleges becslés alapján történt.

Kimutatás a gimnázium helyiségeiről.

A tanteremek száma: 10. A tanteremek alapterülete m²-ben:

Földszinten: I/A—62, I/B—62, III—64 m².

I. emeleten: II/A—62, II/B—62, IV—60, V—62, VI.—62, VII—62, VIII—48 m².

Egyéb helyiségek. Földszinten: Tanári tanácsterem 60 m², titkári iroda 49, igazgatói iroda 46, igazgatói lakás 168, tornaterem 225, karzata 58, öltöző 58, tornatanár szobája 13 m².

I. Emeleten: Kápolna 136, természettudományi szertár és kapcsolt helyiségei az előadóteremmel 166, orvosi szoba 20 m².

II. Emeleten: Rajzterem 122, rajztanár szobája és szertár 39, ifjúsági könyvtár 43, természettudományi előadó 67, természettudományi múzeum 118, laboratórium 25, tanár szobája 20 m².

Kimutatás a finevelő intézet helyiségeiről. Földszinten: Ebédlő 170, tanári ebédlő 56, tállaló 14, kapusszoba 26, igazgatói lakás 96, betegszobák 44 és 22, orvosi szoba 10, 2 kamra 29 m².

I.—II. emeleten: Tanuló szoba 69, 43, 70, 70, 70 m². Hálószobák: 70, 70, 70, 70, 63, 76, 49, aligazgatói lakás 54, mosdó-helyiségek 19, 19, 19 m².

Alagsorban: Gazdasági helyiségek 160, konyha 60, tállaló 25, fürdő 96, kádfürdők 18, öltöző 20, fászinca 67 m².

Közös udvar: 5 kat. hold. Park és beépített terület 4·5 kat. hold. —

XI.

Finevelő intézet.

a) *Az intézet.* A most működő finevelő intézet két intézet (internátus és szeminárium) összeolvadásából keletkezett. Megteremtése *Lukács Mihály* apostoli főjegyző, kozmási plebános nevéhez fűződik; ezért az intézet teljes címe: „Szent Mihályról nevezett finevelőintézet”. Alapítási évének 1727-et fogadjuk el. Ebben, századokon át, áldozatos egyházi és világi katolikusok által létesített alapítványokon jórészt ingyen nyertek a növendékek ellátást. — A főgimnázium tanulóinak nagyrésze azonban szállásokon volt elhelyezve. Mivel pedig Csíksomlyón, az intézetek eredeti székhelyén megfelelő szállásokról gondoskodni nem tudtak, azért létesült 1887-ben az internátus. Amikor az intézetek Somlyóról 1911-ben Csíkszeredába költöztek, külön épület létesült a finevelő és az internátus számára. A főgimnáziumhoz arányosan épült két szárny közül a jobb szárnyban nyert elhelyezést a finevelő intézet és a bal szárnyban az internátus. — Így működött külön a két intézet a világháború befejezéséig. Akkor a növendékek megcsappant létszáma miatt csak a szemináriumi szárnyat lehetett megnyitni. — Az internátusi szárnyban a róm. kat. Tanítóképző nyert 1923-tól elhelyezést. 1931. szeptember 1-vel a Tanítóképző Kézdivásárhelyre költözött át és az internátusi szárny visszaadott eredeti rendeltetésének, de már nem mint külön intézmény, hanem pedagógiai és takarékosági szempontból egységes vezetés alatt olyanformán, hogy az egyik szárnyban a nagyobb, a másik szárnyban a kisebb növendékek voltak elhelyezve, de mindenben közös volt a napirendjük.

A világháború alatt és után mindkét épületszárny, de különösen az internátus sokat szenvedett. Az internátust tetemes költséggel kellett kijavítani, amikor 1923-ban a Tanítóképző beköltözött és amikor 1931-ben kiköltözvén, azt ismét az internátus céljaira átvettük. 1941. ősze ismét új helyzetet és nehézséget hozott az intézet számára. — A gimnázium növendékeinek megszorodásával osztálytermeket kellett a gimnáziumnak átengednünk. Így az internátus és finevelő I. emeleti csatlakozó helyiségeit osztálytermekké alakítottuk át.

Még nagyobb változás állott elő azzal, hogy a Marosvásárhelyről újra Csíkszeredába költöző Majláth Tanítóképzőnek is ideiglenesen otthont kellett adnunk olyan időben, amikor pedig a bennlakó növendékek létszáma is erősen megnövekedett. — A Tanítóképző számára átengedtük a II. emeleti aligazgatói lakást, ugyanott 2 hálótermet és

a köztük lévő mosdót; az I. emeleten egy tanulószobát, betegszobát és ápolószobát, melyek mind a képző bennlakó növendékei számára szolgálnak hálótermekül, valamint az intézet igazgatójának és egy felügyelő tanárnak lakásul; a földszinten egy felügyelő-tanári lakás és az alagsorban 2 helyiség kivételével teljesen a Tanítóképző foglalta el. A Tanítóképző 41 bennlakó növendéke számára az intézet adott kosztot.

Igy a bennlakó internátusi növendékek számára rendelkezésre áll a finevelői szárnyon: II. emeleten 7 hálóterem, 2 mosdó. Itt van 1 két szobás felügyelő-tanári lakás. Az I. emeleten: 4 tanulószoba, 1 aligazgatói lakás, 1 téli kápolna, 1 fogadó-vendégszoba, szolgálakás. A földszinten: tanulók nagy ebédlője, ahol a nagy létszám, az órarend és a bennlakó képzősök miatt 2 csoportban étkeztek, — a tanári ebédlő, igazgatói lakás, 2 betegszoba, orvosszoba, kapusszoba, 3 kamara. Az alagsorban van a konyha, tálaló, cselédszoba, kamra, pince, sütőház, 3 helyiségből álló zuhany — és kádfürdő és a fászinca. Az internátusi részen a II. emeleten: 4 hálóterem, 2 mosdó az I. emeleten: 3 tanulószoba, 1 tanári lakás és 2 szolgaszoba.

b) **Az intézet megnyitása.** A tanév elején sok tanuló jelentkezett úgy, hogy többet vissza kellett utasítanunk. Teljesen megtelt az intézet. 210-re emelkedett a bennlakó növendékek száma, felszerelésünk kiegészítéséről kellett gondoskodnunk.

c) **Előjáróság.** Az intézet régense: *Dr. Csipak Lajos* fb. kanonok, országgyűlési képviselő, gimn. tanár, aki 1913. szeptember 1. óta áll az intézet élén. A felügyelői és nevelői teendőket 4 subrégens-tanár látja el és pedig: *Székely László* hittanár, *Pálffy Ferenc*, *Hunyadi Mátyás* és *Nagy Rezső* tanárok. Mivel Nagy Rezső a tanévben betegszabadságon volt, helyette *Martin Béla* látta el a felügyelői teendőket. Közülük kettő a déli finevelői, kettő pedig az északi internátusi szárnyban teljesít szolgálatot.

d) **Alapítványok.** Évszázadok folyamán sok nemcs lélek, különösen pap főrekedett arra, hogy szorgalmuk gyümölcséből alapítványokat létesítsenek és ezzel szegény fiuknak lehetőségessé tegyék a tanulást. Ezek azonban idők folyamán az értékpapírok, pénz stb. elértéktelenedésével annyira semmivé váltak, hogy az Egyházmegyei Tanács kénytelen volt ezeket összevonni, úgy azonban, hogy az alapítványtevők nevét az alapítványok továbbra is megőrizték. Intézetünknel így összesen 36 alapítvány van, jórészt mind családi alapítvány.

A múlt tanévben létesül a *Csikcekefalvi dr. Fodor Antal* féle családi alapítvány. A jelen tanévben az elhalálozott *Csikszépvizi Biró Antal* és neje hagyományozott végrendeletileg tekintélyes birtokot alapítvány céljaira. Ennek rendezése most van folyamatban.

Alapítványos növendékek.

Sorszám	Alapítványos neve	Oszt.	Alapítvány címe	Kapott alapítv. segély P.
5.	Elekes András	VIII.	Csomortáni Antal	180
	Farkas Pál	VII.	Közalapítvány	180
	Kanábé Pál	»	»	180
	Lovics Árpád	»	Kedves Zsuzsa	künlakó 180
	Ambrus Zoltán	VI.	Fogarassy Mihály	180
	Balogh Árpád	»	Balogh Ignác	180
	Csergő Győző	»	Sz. Darvas János	180
10.	Élthes Ferenc	»	T. Darvas János	180
	Sárosy Bálint	»	Szócs Ignácné	180
	Biró Ferenc	V.	Tankó Mátyás	180 (magántulajdonos)
	Burda Zoltán	»	Biró Antalfi	180
15.	Kercsó Zoltán	»	Keresztes János	180
	Császár Sándor	IV.	Dienes Imre	180
	Darvas Lajos	»	Molnár József	180
	Ferencz András	»	Kovács Miklós	180
	László János	»	Lukács Mihály	180
	Máthé Jakab	»	Sántha Ferenc	180
	Miklós Gergely	»	Kovács Mihály	180
20.	Rafain Gábor	»	Bors Barnabás	180
	Balogh Ernő	III.	Bors Bálint	180
	Bartalis József	»	Gyergyói Bank	180
	Biró László	»	Közalapítvány	180
	János Zoltán	»	»	180
25.	Kassai Zoltán	»	»	180
	Szekeres Levente	»	Szekeres János	180
	Veress László	»	Jakab István	180
	Veress Péter	»	Bálint Lajos	180
30.	Ambrus Árpád	II.	Orosz Mihály	180
	Balogh Elemér	»	Balló János	180
	Balogh Imre	»	Balogh Ferenc	180
	Erdély András	»	Salamon Andrásné	180
	Frenkó Fózsef	»	Közalapítvány	180
	Fülöp Imre	»	Fülöp Alajos	künlakó 180
	Boga Mihály	I.	Közalapítvány	180
35.	Skovrán Attila	»	Kovács Péter	180
	Tamás László	»	Fodor Antal	180

t) *Növendékek.* Mivel 36 alapítványos növendék közül 3 nem volt bennlakó és összesen az év végén 170 fizető bennlakó növendék volt, így az összes bennlakó osztályozott növendékek száma : 203. Ebből jeles : 17, jó : 44, elégséges : 112, javítóvizsgálatot tehet : 18, ismét : 12, nem ismételhet:— Az összes bennlakó 203 növendék közül nem felelt meg a követelményeknek : 30, ami a létszámnak $14\frac{82}{100}$ -a.

g) *Ellátás, tartásdíj.* Az évi tartásdíj 400 P. volt. — Ezért a növendékek mosáson kívül teljes ellátást, ingyen orvosi kezelést kaptak. Nem szedtünk külön díjat a fürdőért sem. A növendékek étrendje a következő volt : a) reggeli : tej kenyérrrel, b) ebéd : húsledves, főzelék föltéttel, ami rendszeren külön sült volt. A sült felváltva sertés és borjú. Hetenkint kétszer tészta is. c) vacsora : hetenkint háromszor húsos vacsora, tokány, föltött paprika, vagy káposzta, fölt tészta stb. Az ellátás az élelmezési nehézségek dacára is, zavartalan volt.

h) *Segélyezés.* 1. Már az alapítványos növendékek felsorolásánál említettük, hogy az Egyházmegyei Tanácstól minden alapítványos növendék 180 P. rendkívüli segélyt kapott.

2. Az erdélyi püspök a Fogarassy-alap terhére intézetünkhöz két tanulót vett fel, akik a papi pályára éreznek különös hivatást. E két ifjú : Albert Antal és Kovács Imre II. tanulók. — Ezek számára egyenkint 360 pengő segélyt utaltak ki összesen 720 pengő értékben.

3. Csíkszentkirályi és Krasznahorkai gróf Andrássy Mihály, felsőházi tag, szigetvári nagybirtokos megemlékezően arról, hogy valamikor őse Csíkszentkirályról származott el, s így ereiben székely vér csörgedez, az intézet régenséhez levelet intézett, amelyben bejelenti, hogy székelyföldi kapcsolatainak fölvételére nagyobb alapítványt szándékozik létesíteni. — Amíg azonban ez megvalósulhat, néhány tanulót segélyben kíván részesíteni. Javaslatunkra 300—300 P. segélyt utalt 3 növendéknek és pedig : Sárossy Bálint VI., Császár Sándor IV. és Kristó Géza III. o. tanulónak.

4. Az intézet 32 növendéket részesített összesen 2180 pengő segélyben. —

i) *Tudnivalók a jövő 1942—43. tanévre.* — 1. A jövő tanévre megüresedik 2 alapítvány. Csomortáni Antal és Kedves Zsuzsa. — Akik ezen alapítványok valamelyikét el akarják nyerni, a Püspöki Helytartó úr Öméltóságához címzett kérésüket iskolai, szegénységi, vérrokonsági bizonyítvánnyal fölszerelve július 3-ig nyujsák be a főnevelőintézet igazgatóságánál.

2. A jövő tanévi tartásdíj 500 P. Ehhez járul 5 P. orvosi díj és 2 P. ovadék.

3. Tekintettel arra, hogy a létszám előreláthatólag ismét növekedni fog, a férőhelyek száma pedig korlátolt, felhívom a növendékeket (*a bennlakókat is!*), hogy már a jelen tanév végén szóval, vagy írásban jelentkezzenek. A jelentkezéskor a 7 P. beiratási díj és egy félhavi díj, összesen 32 P. kifizetendő. Csak annak jelentkezése érvényes, az számíthat fölvételre, aki ezt a 32 P.-t lefizette, másképen senki számára helyet nem tartunk fönn. Aki felvételt nyert és a díjat lefizette, amennyiben időközben visszalép, a díjakat nem kapja vissza, mert lefoglalt olyan helyet, amelyet mások szívesen elfoglaltak volna.

4. Az évi díj 4 részletben fizetendő: szept., nov., febr. és ápr. 1-én. — Az igazgatóság föntartja magának azt a jogot, hogy nagymértvű drágulás esetén a díjakat a Főtanhatóság jóváhagyásával föl emelhesse. —

5. A növendékek hozzanak magukkal ágyneműt (szalmazsákokat is!), ruhaneműt tetszés szerint, de annyit, hogy a tisztaság követelhető legyen. Mosásról mindenki maga gondoskodik.

XII.

Tankönyvjegyzék az 1942—43. tanévre.

I. oszt.

Hittan: Nagyobb katekizmus. **Magyar:** Alszeghy—Sik—Brisits: Magyar olv. Alszeghy—Sik—Techert: Magyar nyelvtan. **Latin:** Jirka: Latin olvasók. I. oszt. Jámbor—Kemenes: Latin nyelvt. **Földrajz:** Bodnár—Kalmár: Magyarország. föld- és néprajza. **Mennyiségtan:** Cidró—Holenda: Mennyiségtan. **Természetrájz:** Kerékgyártó—Mohay: A ház és kert termrajza: *Szent István kiad.* **Ének:** Kerényi—Rajeczki: Énekes ábécé. *Magyar Kórus.* A magyar helyesírás szabályai. *Magy. Tud. Akad.*

II. oszt.

Hittan: Scheffler F.: Ószövetség. *Minerva.* **Magyar:** Alszeghy—Sik—Brisits: Magyar olv. II. oszt. Alszeghy—Sik—Techert: Magyar nyelvtan. **Földrajz:** Bodnár—Kalmár: A világrészek földr. II. o. **Latin:** Jirka: Latin olvasó II. oszt. *Szent István kiad.* Reibner M.: Latin alaktan és mondattan. *Egyet. Nyomd.* **Mennyiségtan:** Cidró—Holenda: Mennyiségtan. II. oszt. **Természetrájz:** Kerékgyártó—Mohay: A ház és a kert termr. II. oszt. *Szent István kiad.* **Ének:** Kerényi—Rajeczki: Énekes ábécé. *Magyar Kórus.* A magyar helyesírás szabályai. *Magy. Tud. Akad.*

III. oszt.

Hittan : Scheffler F. : Újszövetség. *Minerva*. **Magyar** : Alszegehy—Sik—Brisits : Magyar. olv. III. oszt. Alszegehy—Sik—Techert : Magyar nyelvtan III. oszt. **Történelem** : Balanyi—Balogh : Magyarország történelme. **Földrajz** : Bodnár—Kalmár : Általános földrajz III. oszt. **Latin** : Jirka. Latin olvasó II.—III. oszt. *Szent István kiad.* Reibner M. : Latin alaktan és mondattan. *Egyet. Nyomd.* **Német** : Bitter—Puhr : Német nyelvkönyv III. oszt. **Mennyiségtan** : Borosay—Holenda : Mennyiségtan III. oszt. **Természettan** : Oveges : Kis fizika. **Rajz** : Biró : Művészeti alkotások III.—IV. oszt. *Szent István kiad.* **Ének** : Kerényi—Rajeczky : Énekes ábécé. *Magyar Kórus.* A magyar helyesírás szabályai. *Magy. Tud. Akad.*

IV. oszt.

Hittan : Scheffler J. : Szertartástan. *Minerva*. **Magyar** : Alszegehy—Sik—Brisits : Magyar. irod. olv. Alszegehy—Sik—Techert : Magyar nyelvtan. *Szent István kiad.* Nagy—Péterffy : Toldi. *Franklin*. **Történelem** : Marczell—Szegedi : Az antik világ és a ker. Európa. **Latin** : Jirka : Latin olvasó III.—IV. oszt. *Szent István kiad.* Reibner M. : Latin alaktan és mondattan. *Egyet. Nyomda.* **Német** : Bitter—Puhr : Német nyelvkönyv IV. oszt. **Mennyiségtan** : Borosay—Holenda—Korányi : Mennyiségtan IV. oszt. **Természetrajz** : Kerékgyártó—Somogyi : Ásványtan és földtan. **Egészségtan** : Melly—Párdányi—Mohay : Egészségtan. **Rajz** : Biró : Művészeti alkotások. **Gyorsírás** : Kiss : Az egységes magyar gyorsírás. *Szt. István kiad.* A magyar helyesírás szabályai. *Magy. Tud. Akad.*

V. oszt.

Hittan : Dr. Schütz : Hittan. **Magyar** : Alszegehy—Sik—Brisits : Magyar irod. olv. Alszegehy—Sik—Techert : Magyar ny. olvasó. **Történelem** : Marczell—Szegedi : Közép és újkor. **Latin** : Márkus J. : Szemelvények T. Livius munkáiból. Vézner K. : Lirai szemelvények V. oszt. Jámbor—Kemenes : Latin nyelvtan. **Német** : Bitter—Puhr : Német nyelvkönyv V. oszt. Bitter—Teveli : Rendszeres német nyelvtan. **Francia** : Birkás : Francia nyelvkönyv V. oszt. **Mennyiségtan** : Borosay—Holenda—Korányi : Mennyiségtan V. oszt. **Természetrajz** : Kerékgyártó—Mohay : Az élőlények termr. *Szent István kiad.* A magyar helyesírás szabályai. *Magy. Tud. Akad.*

Vézner : Latin—magyar szótár. Vézner : Magyar—Latin szótár. Bitter—Puhr : Német—Magyar szótár. Bitter—Puhr : Magyar—Német szótár. Jámbor—Kemenes : Római régiségek. (Segédkönyv). *Szent István kiad.*

Ajánlja a tanári testület az V.—VIII. osztály számára : Barthos—Kurucz : Magyarország történelmi atlasza. Barthos—Kurucz : Egyetemes történelmi atlasz. *Kókai kiad.* Huszti J. Chrestomatia V—VIII. Birkás G. : Rendszeres francia nyelvtan. *Szt. István kiad.*

VI. oszt.

Hittan : Dr. Schütz : Erkölcstan. **Magyar** : Alszegehy—Sik—Brisits : Magyar irod. olv. Alszegehy—Sik—Techert : Magyar ny. olvasó V.—VI. oszt. Prónai L. : Drámai olvasmányok. **Történelem** : Marczell—Szegedi : A legújabb kor tört. **Latin** : Márkus : Szemelvények P. Vergilius M. Aeneiséből. Kuzmics : Szemelvények Cicero beszédeiből. Jámbor—Kemenes : Latin nyelvtan. **Német** : Bitter—Puhr : Német nyelvkönyv V. oszt. Bitter—Tevcli : Rendszeres német nyelvtan. **Francia** : Birkás—Petrich : Francia nyelvkönyv VI. o. **Mennyiségtan** : Borosai—Holenda—Korányi : Mennyiségtan VI. oszt. Horváth—Simon : Négyjegyű logaritmustábla. **Vegytan** : Somogyi K. : Vegytan VI. oszt. **Gazdasági ism.** : Csóka—Zibolen : Gazdasági és társ. ism. *Szent István kiad.* A magyar helyesírás szabályai. *Magyar Tudományos Akadémia.*

VII. oszt.

Hittan : Schettler J. : Egyháztörténet. *Minerva*. **Magyar** : Alszegehy—Sik—Brisits : Magy. irod. tört. VII. oszt. Techert J. : Magyar nyelvkönyv VII.—VIII. oszt. **Történelem** : Szegedi : A magyar nemzet története. VII. oszt. *Szent István kiad.* **Földrajz** : Karl—v. Temesy : Hazánk részletes földrajza. *Franklin*. **Latin** : Márkus : Szemelvények P. Vergilius M. Aeneiséből. Kovács Péter : Szemelvények Cicero lev.éből. Jámbor—Kemenes : Latin nyelvtan. **Német** : Bitter—Mayer—Puhr : Német nyelvkönyv VI. oszt. Bitter—Tevcli : Rendszeres német nyelvtan. **Francia** : Birkás—Petrich : Francia nyelvkönyv VII. osztály. **Mennyiségtan** : Borosay—Holenda—Korányi : Mennyiségtan VII. oszt. **Természettan** : Öveges : Természettan VII. oszt. **Rajz** : Biró : Művészeti alkotások VII.—VIII. oszt. *Szt. István kiad.* A magyar helyesírás szabályai. *Magyar Tud. Akad.*

VIII. oszt.

Hittan : Dr. Schütz : Hitvédelem. **Magyar** : Alszeghy—Brisits Sik : Magyar irod. tört. VIII. oszt. Techert J. : Magyar nyelvkönyv VIII. oszt. **Történelem** : Szegedi T. : A magyar nemzet története VIII. oszt. **Bölcselet** : Bognár : Lélektan és gondolkodástan VIII. o. **Latin** : Balogh—Oszvald : Szemelvények Tacitus műveiből. Huszti J. : Ifj. Plinius levelei. Vékey K. : Szemelvények Horatiusból. Jámbor—Kemenes : Latin nyelvtan. **Német** : Mayer—Pühr—(Bitter) : Német irodalmi olvasó VII. oszt. Bitter—Teveli : Rendszeres német nyelvtan. **Francia** : Birkás—Petrich : Francia irod. olv. VIII. oszt. **Mennyiségtan** : Borosay—Holenda—Korányi : Mennyiségtan VIII. o. **Természettan** : Oveges : Fizika VIII. oszt. **Rajz** : Biró : Művészeti alkotások VIII. oszt. **Egészségtan** : Melly—Párdányi : Egészségtan VIII. oszt.

Az V. osztály tankönyveinél megjelölt segédkönyvek, szótárak és térképek a VI. VII. és VIII. osztályban is kötelezőek.

Tájékoztató az 1942—43. tanévre.

Beiratás jún. 26—27. napjain. Pótbeiratás szept. 5—7. *Beíráshoz szükséges okmányok* : előző évi bizonyítvány, születési anyakönyvi kivonat, keresztlevél és újraoltási bizonyítvány.

Beírási és mellékdíjak : 43 P.

Tandíj 100 P.

A tandíj öt részletben fizethető. A beíráskor az első részlet esedékes.

Javítóvizsgálatok : szept. 1—2. napjain.

Különbözeti és magánvizsgálatok : szept. 3. és 4.-én

A gimnázium alsó tagozata (I—IV.) az új tanévben párhuzamos osztályokkal fog működni.

Érettségi találkozó.

A csikszeredai új épületből ezelőtt harminc évvel útnak indult öregdiákok gyűltek össze június 29.-én Péter—Pál napján találkozóra. A hajdani harminckét nyolcadikosból tizenhárom szorított kezét az ősi csiksomlyói kegytemplom előtt. Többen családjukkal, gyermekeikkel jöttek el emlékezni ifjúságuk napfényes idejére. Tanáraik közül a még életben lévő Antal Áron, Ferencz Gyula és Mayer János vettek részt a találkozón. Sándor Imre püspöki helytartó, öregdiák mondott szent misét, amely után mindnyájan felkeresték az Alma Matert.

Az öregdiákok nevében dr. Karda István törvényszéki bíró, az Onképzőkör volt elnöke köszöntötte meleg szavakkal az intézet igazgatóját, volt tanáraikat és az egybegyűlteket. Különös hálával és kegyelettel gondoltak az öregdiákok volt igazgatójukra néhai Kassai Lajosra. — Az intézet jelenlegi tanárai nevében Pataki József igazgató üdvözölte a harmincéves találkozóra messze vidékről érkezetteket. Megköszönte az ősi intézethez való törhetetlen ragaszkodásukat és biztosította őket, hogy fiaikat ma is ugyanabban a szellemben nevelik, mint hajdan az apáikat nevelték. Ismertette az öregdiák szövetség megalakításának és egy hősi emlékmű felállításának tervét. A megjelentek mindkét terv megvalósításához készséggel hozzájárultak. A hősi emlékműre — alapul — 260 P.-t adományoztak, amiért e helyen is hálás köszönetet mond az intézet tanári testülete.

Az érettségi találkozón megjelentek: Dr. Bakó József, Bíró Ferenc, Csiszér Béla, Gál Zoltán, György Imre, Imets Ákos, dr. Karda István, dr. Kazatsai Antal, dr. Kádár István, Lajos Balázs, Madár István, Sándor Imre és Zakariás Bálint.

TARTALOM:

	Oldal.
Megemlékezés	3
A modern nyelvek tanítása a középiskolában	5
I. Az iskola múltja	15
II. Intézetünk az 1941—42. tanévben	16
III. Iskolánk felettes hatóságai	26
IV. A tanárok társadalmi és irodalmi működése	30
V. Könyvtárak—szertárak	31
VI. Ifjúsági egyesületek	33
VII. Rendkívüli tárgyak	38
VIII. A tanulók névjegyzéke és érdemsorozata	39
IX. Érettségi-vizsgálatok	55
X. Statisztika	59
XI. Finevelő intézet	67
XII. Tankönyvjegyzék az 1942—43. tanévre	71
Érettségi találkozó.	75

Felelős kiadó : Pataki József, gimn. igazgató, Csíkszereda.

221